

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Strafrechtketen 2022

factsheet strafrechtketenmonitor

Strafrechtketen 2022 ⁱ

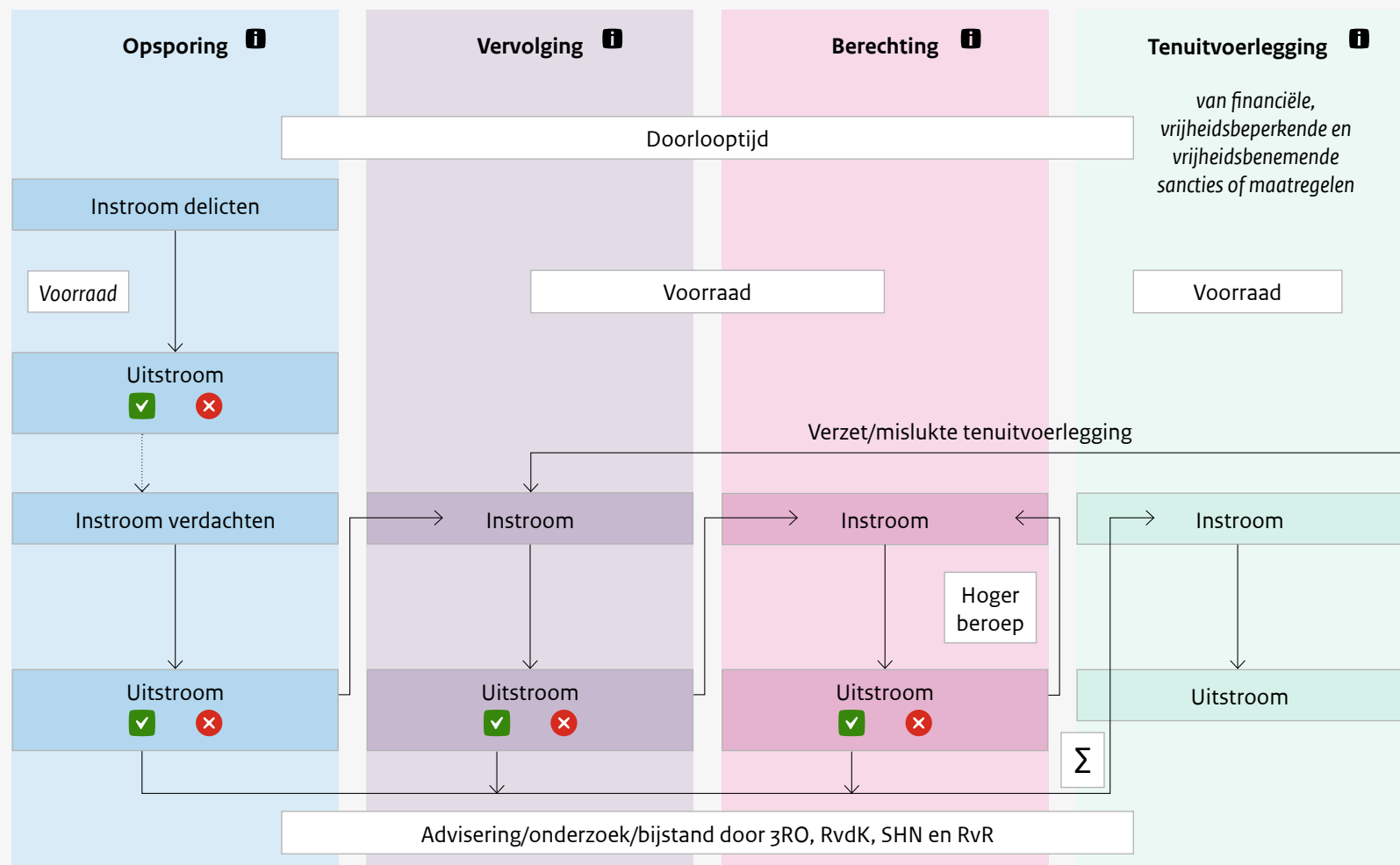
Factsheet Strafrechtketenmonitor

In deze factsheet wordt een beeld geschetst van de ontwikkeling in 2022 van de zaakstromen in de strafrechtketen.

De gegevens zijn afkomstig uit de Strafrechtketenmonitor (SKM) en de organisaties binnen de strafrechtketen.

Door op de verschillende blokken en icoontjes in de schematische weergave van de strafrechtketen te klikken komt informatie beschikbaar over deze stap/fase van de keten.

Foto: Architectuurfotograaf Dirk Verwoerd

Direct naar samenvatting

Samenvatting: Ontwikkelingen Strafrechtketen 2022

Stijging van de geregistreeerde criminaliteit

- Misdrijven - met 8% in 2022 t.o.v. 2021. De stijging zit met name bij de klassieke vormen van criminaliteit. Het aandeel online criminaliteit (online fraude en/of horizontale fraude of computercriminaliteit) is afgenomen.

Na corona **daling van het aantal geconstateerde overtredingen** in 2022 met 29% t.o.v. 2021.

Daarnaast is het **aantal WAHV-overtredingen**, de lichtere verkeersovertredingen, **stabil** gebleven.

Geen verbetering van de doorlooptijden bij de verschillende geprioriteerde zaakstromen. Wel wordt gewerkt aan verbeterplannen en herijkingen voor jeugd en zeden.

Voorraden in vervolgings- en berechttingsfase boven niveau van voor corona en zelfs toegenomen, met name bij PR-zittingen en kantonzittingen.

Voorraad taakstraffen van de 3RO in de tenuitvoerleggingsfase is **nagenoeg weer gelijk aan voor corona**. Bij de RvdK ligt de voorraad taakstraffen door de gestegen instroom nog boven het niveau van voor corona.

Door de opsporingsinstanties, het OM en de rechter zijn gezamenlijk **bij misdrijven** in 2022 ongeveer **evenveel inhoudelijke beslissingen** ter afdoening van de zaak genomen als voorgaand jaar. **Bij overtredingen** is er **een daling** te zien, welke volgt na de sterke stijging in 2021 als gevolg van met name corona-gerelateerde overtredingen.

De inhoud van de beslissingen en de verscheidenheid aan sancties en/of maatregelen die worden opgelegd zijn al **jaren stabiel**.

Bij **OM en rechtspraak** **duidelijke toename van overtredingszaken** die door de rechter worden afgedaan. Verklaarbaar na beperktere zittingscapaciteit in 2020 en 2021.

Bij **hoger beroep** **stijging aandeel meervoudige zaken**. Dit vereist meer capaciteit en verklaart dat er totaal minder arresten zijn uitgesproken.

Bezetting **Gevangeniswezen blijft gelijk**, bezetting JJI en TBS stijgt met 3%.

Daling aantal behandelde **financiële sancties** bij CJIB na een duidelijke piek in 2021.

Bij 3RO **daling** van de uitgevoerde **taakstraffen en toezichten**.

Het aantal uitgevoerde **taakstraffen** door **minderjarige verdachten** is bij de RvdK **verder gestegen**, daarentegen is er een daling te zien bij het Halt-afdoeningen in 2022.

Stijging van het aandeel cliënten dat zelf contact opneemt met Slachtofferhulp Nederland. Totaal **aantal aanmeldingen stabiel**.

Stijging van de **ambtshalve toevoegingen** bij Rechtsbijstand veroorzaakt door een niet beoogde nevenwerking van de nieuwe wet USB en een tijdelijke voorziening.

Algemeen

De SKM heeft als doel de hoofdstromen in de strafrechtketen inzichtelijk te maken en om (afwijkende) trends waar te nemen. Het strafrecht maakt onderscheid tussen misdrijven en overtredingen. Voorts wordt onderscheid gemaakt tussen de initiële stroom en de herinstroom.

Misdrijven: De factsheet geeft **het aantal geregistreerde misdrijven door de politie** weer. Een misdrijf komt ter kennis van politie door een aangifte, melding of eigen ambtshalve constatering.

Er zijn geen cijfers van het aantal ter kennis gekomen misdrijven beschikbaar van andere opsporingsinstanties, zoals de KMAR of de FIOD. Er zijn wel cijfers beschikbaar van alle opsporingsinstanties vanaf het moment dat er een beslissing ten aanzien van een verdachte over vervolging en verder wordt genomen.

Overtredingen: Het gaat om de **overtredingen die binnen het strafrecht** worden afgehandeld. Denk aan zwaardere verkeersovertredingen (rijden zonder rijbewijs, zeer hoge snelheidsovertredingen), openbare dronkenschap, economische en milieudelicten, en het overtreden van APV-verordeningen of de Leerplichtwet 1969. Elke geconstateerde overtreding krijgt altijd een strafrechtelijk vervolg.

WAHV-overtredingen: Dit **betreft lichte(re) verkeersovertredingen** waarbij is geregeld dat **zonder tussenkomst van de rechter of officier van justitie** een boete kan worden opgelegd. Het gaat om bijvoorbeeld door rood licht rijden, te hard rijden (tot 30 kilometer per uur te hard of 40 km per uur te hard op snelwegen), niet handsfree bellen tijdens het besturen van een voertuig en geen gebruik maken van gordels.

Dit is geregeld in de Wet Administratieve Handhaving Verkeersvoorschriften (WAHV), waardoor wordt gesproken van WAHV-overtredingen.

De **initiële stroom** start op het moment dat het gepleegde delict ter kennis komt bij de opsporingsinstantie. Deze stroom eindigt op moment dat de opsporingsinstantie, de officier van justitie of de rechter voor de **eerste keer een inhoudelijke beslissing** in de zaak neemt.

Er wordt een **oordeel** gegeven over **de strafbaarheid en over de schuldvraag**: is een verdachte schuldig of onschuldig. Zo ja, dan worden één of meerdere sancties of maatregelen opgelegd.

Met **herinstroom** wordt het verloop van zaken bedoeld waarbij een verdachte gebruik maakt van de mogelijkheid om tegen de eerste inhoudelijke beslissing in verzet te gaan of bezwaar/beroep aan te tekenen **en** als het niet lukt om de opgelegde sanctie uit te voeren. Dit heet niet geslaagde tenuitvoerlegging.

De zaak **stroomt dan opnieuw de strafrechtketen in** bij het OM. Het OM beoordeelt deze zaken en neemt een nieuwe beslissing.

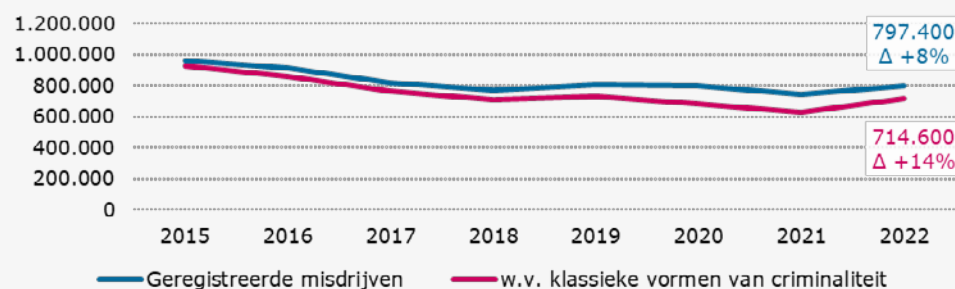
In de grafieken in deze factsheet is telkens het absolute aantal vermeld van 2022 met daarbij de procentuele verandering t.o.v. 2021.

Dit is een uitgave van de Directie Strafrechtketen. De directie is bereikbaar via (070) 370 6151. Meer informatie is ook te vinden op www.strafrechtketen.nl

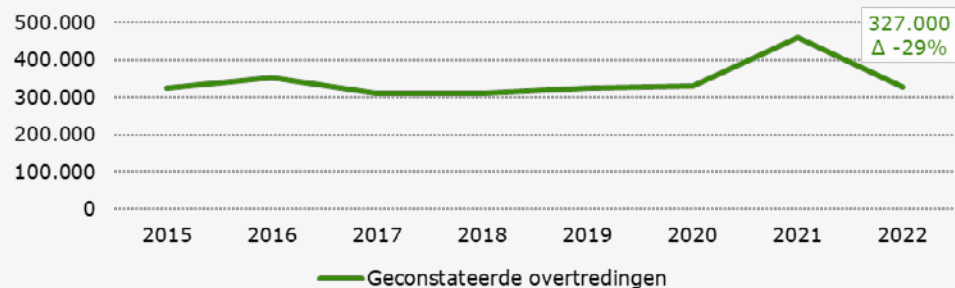
Geconstateerde delicten

Ter kennis gekomen misdrijven bij politie

De stijging van de geregistreeerde criminaliteit is sterk beïnvloed door de versoepeling van de corona-maatregelen begin van 2022. Het aandeel online criminaliteit is van 15% in 2021 afgenomen naar 10% in 2022.

Geconstateerde overtredingen

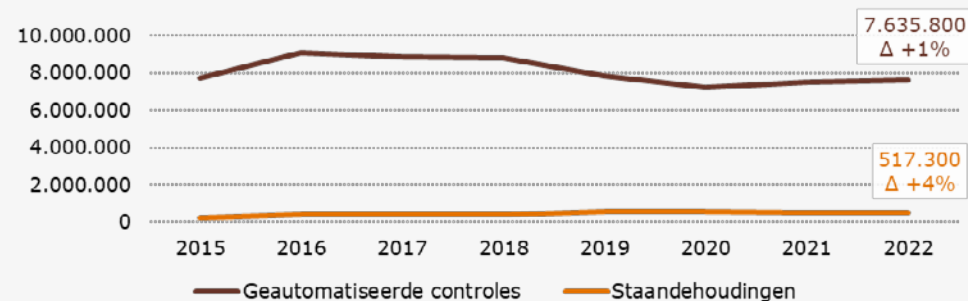

Het aantal door de diverse opsporingsinstanties geconstateerde overtredingen ligt weer op een "normaal" niveau. In 2021 werd de piek veroorzaakt door veel overtredingen van de avondklok en andere corona-gerelateerde overtredingen.

Ter kennis gekomen misdrijven bij politie verdeeld naar type delict

WAHV-overtredingen

Het aantal WAHV-overtredingen is slechts licht gestegen. Door politie zijn meer verdachten staande gehouden. Er zijn vaker verkeersovertredingen waargenomen tijdens de reguliere diensten.

Opsporing

Niet in behandeling

Op basis van de *Aanwijzing voor de Opsporing* kan besloten worden om bij misdrijven zonder opsporingsindicatie vooralsnog geen verdere opsporingshandelingen te verrichten. Dit geldt in hoofdzaak voor vermogensdelicten.

Voorbeelden van *opsporingsindicaties* zijn: camerabeelden, getuigen of signalement van verdachte.

Vroegtijdig beëindigd

Dit zijn zaken waarvan die na beoordeling, in overleg met het OM, besloten wordt geen opsporingshandelingen te verrichten of ermee te stoppen vanwege:

- capaciteitsoverwegingen,
- het geen kansrijk vervolgbare zaak is of,
- een niet-strafrechtelijke interventie effectiever is.

Deze redenen zijn vastgelegd in het selectiviteitskader. De laatste twee redenen zijn in 2020 als extra reden toegevoegd.

Beslissing herroepen

Als er nieuwe ontwikkelingen bij *uitscreenen* of *vroegtijdig beëindigen* zijn, kan deze beslissing worden herroepen.

Afgerond met of zonder verdachte(n)

Na het uitvoeren van de opsporingshandelingen wordt door de politie het onderzoek naar het misdrijf afgerond.

Dit kan met of zonder verdachte(n).

Beslissen over eventuele verdere vervolging

Als er één of meerdere verdachten zijn dan moet besloten worden over eventuele verdere vervolging.

Is er een verdachte geïdentificeerd en het onderzoek afgerond, dan moet een beslissing worden genomen over eventuele verdere vervolging.

Het gaat over de eerste *beslissing* die in de keten ter afdoening van een zaak wordt genomen (**de initiële stroom**). En dus niet over: een beslissing naar aanleiding van verzet, bezwaar of het niet kunnen executeren van een opgelegde sanctie.

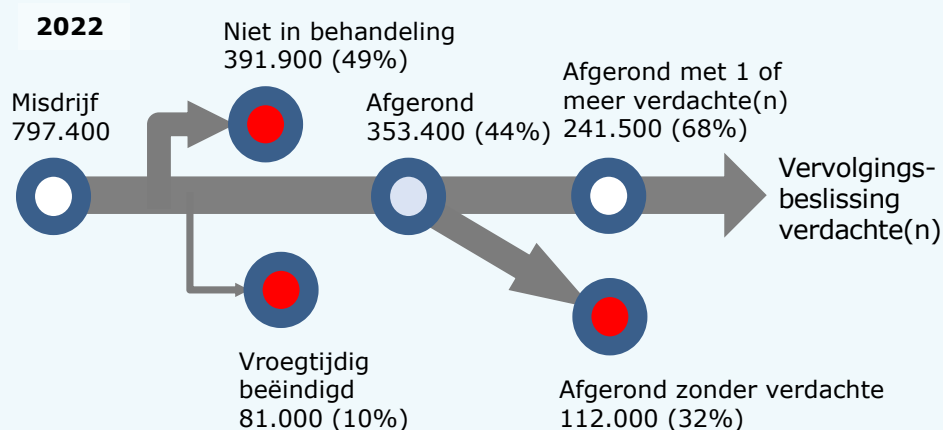
Soorten beslissingen

De opsporingsinstanties kunnen ter afdoening van een zaak zelfstandig besluiten tot het:

1. *Opleggen van een strafbeschikking*
Dit kan alleen voor een aantal veel voorkomende strafbare feiten, beschreven in de Besluit OM-afdoening. De opsporingsinstantie heeft namens het OM mandaat om de strafbeschikking met geldsom op te leggen (art 257b Sv). Tot 2015 was het ook mogelijk om een transactievoorstel te doen.
2. *Niet verder vervolgen (onvoorwaardelijk sepot)*
Sinds 2019 worden vrijwel alle sepot in het primaire systeem van het OM vastgelegd, hetgeen tot gevolg heeft dat in plaats van deze in de opsporingsfase te registreren deze nu worden geregistreerd als inzenden naar het OM en daarmee verschuiven naar de vervolgingsfase. Een uitzondering is nog wel het sepot bij het bezit van een geringe (gebruikers)hoeveelheid drugs.
3. *Verwijzen naar Halt*
Een Halt-straf is een buitenstrafrechtelijke interventie voor jongeren van 12 tot 18 jaar die een strafbaar feit hebben gepleegd. Opsporingsinstanties verwijzen naar Halt. Het OM kan ook naar Halt verwijzen, het betreft dan Halt+, meer uren leer- en/of taakstraf dan bij een reguliere Halt-verwijzing.
4. *Geven van een reprimande*
In 2021 is de mogelijkheid om een reprimande op te leggen verruimd. Ook bijvoorbeeld bij winkeldiefstallen door first-offenders.
5. *De vervolgingsbeslissing* in een zaak voorleggen aan het OM.

Opsporing – uitstroom delicten

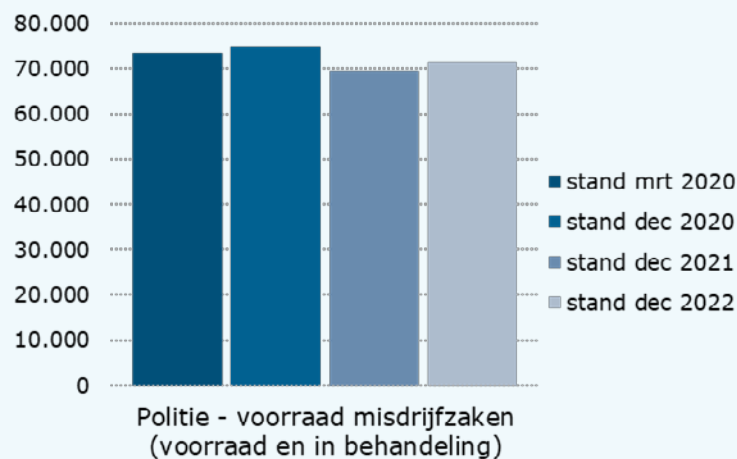
Van de bij politie ter kennis gekomen misdrijven (deels met aangifte, in 2022 waren er 657.800 aangiften) wordt ongeveer de helft afgewezen vanwege het ontbreken van een opsporingsindicatie. Deze beslissing wordt doorgaans genomen binnen 3 dagen nadat het misdrijf is geconstateerd. Het aandeel is al jaren vrij constant.

Een ander deel wordt vroegtijdig beëindigd. Deze beslissing volgt later in de tijd. Dit aandeel (hier gerelateerd aan het aantal misdrijven in 2022, maar het kan ook gaan om misdrijven in 2021 of eerder) is vergelijkbaar met voorgaand jaar, maar ligt hoger dan de eerdere jaren. Dit heeft te maken met het verruimen van het selectiviteitskader.

Na verrichten van alle onderzoekshandelingen wordt de zaak afgerond. Het aantal zaken dat in 2022 is afgerond betreft deels zaken uit 2022, maar ook uit eerdere jaren. Het aandeel is hier gerelateerd aan het aantal ter kennis gekomen misdrijven in 2022.

De corona-pandemie en de daarmee samengaande beperkingen en maatregelen hebben vanaf 2020 een directe invloed gehad op de ontwikkeling van de zaakstromen binnen de strafrechtketen. De voorraden zijn vanaf maart 2020 nadrukkelijk gemonitord. Bij politie was er toename van de voorraad, welke inmiddels weer is teruggebracht tot een niveau lager dan voor de uitbraak van corona.

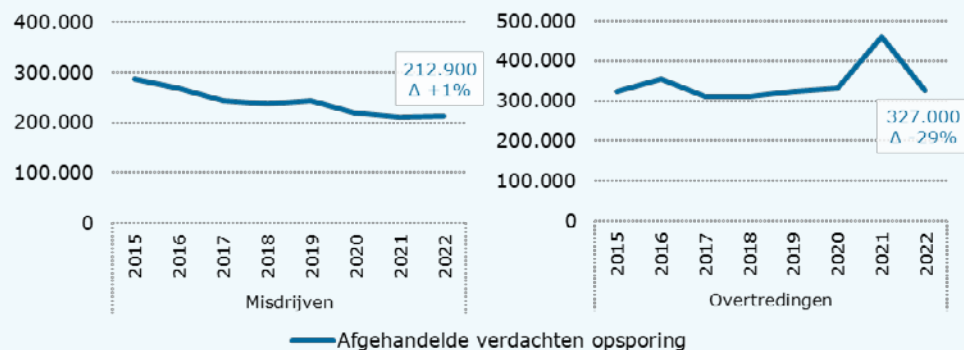
Voorraad politie - misdrijven

Opsporing – uitstroom verdachten

Uitstroom opsporingsfase

Naast de politie zijn er verschillende andere opsporingsinstanties, zoals de Koninklijke Marechaussee en de bijzondere opsporingsdiensten (onder andere FIOD) en buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) binnen de strafrechtketen actief. Zij nemen ook beslissingen t.a.v. verdachten van misdrijven en overtredingen. In de figuur is het totaal aantal afgehandelde verdachten door de opsporingsinstanties tezamen weergegeven.

Er zijn evenveel verdachten van misdrijven afgehandeld en duidelijk veel minder verdachten van overtredingen. De daling in 2022 bij de overtredingen volgt na een duidelijke piek in 2021 als gevolg van diverse corona-gerelateerde overtredingen.

- strafbeschikking
- Halt (Incl. Halt+)
- reprimande (ook reprimande OM)
- sepot incl. BOSZ-sepots
- inzenden OM

Bij misdrijven wordt vergelijkbaar met voorgaande jaren in de meeste gevallen de beslissing genomen om de zaak voor te leggen aan het OM (inzenden OM).

Bij overtredingen is dit meestal een strafbeschikking, echter het aandeel dat wordt ingezonden naar het OM is toegenomen. Deze toename is logisch, aangezien de corona-gerelateerde overtredingen (die vrijwel altijd leidden tot een strafbeschikking) in dit jaar niet meer voorkomen.

Opsporing - tabellen

Misdriven								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Geregistreerde misdrijven	960.800	912.500	815.500	766.600	800.600	796.200	739.600	797.400
w.v. klassieke criminaliteit	926.800	857.100	764.000	711.200	728.000	682.500	629.100	714.600
aandeel klassieke criminaliteit	96%	94%	94%	93%	91%	86%	85%	90%
Niet in behandeling genomen registraties	530.800	513.900	394.300	434.100	405.200	403.500	360.300	391.900
% uitgescreend t.o.v. geregistreerd	55%	56%	48%	57%	51%	51%	49%	49%
Voortijdig beëindigde onderzoeksdossiers	19.700	19.400	21.000	25.800	36.500	58.300	70.900	81.000
% vroegtijdig beëindigd t.o.v. geregistreerd	2%	2%	3%	3%	5%	7%	10%	10%
Afgeronde onderzoeksdossiers	417.500	408.300	374.800	369.600	381.900	362.900	344.600	353.400
w.v. met 1 of meer verdachte(n)	233.800	234.200	209.100	216.300	231.600	219.700	222.900	241.500
w.v. zonder verdachte	183.700	174.100	165.800	153.300	150.300	143.200	121.700	112.000
% afgerond met 1 of meer verdachte(n)	56%	57%	56%	59%	61%	61%	65%	68%
% afgerond zonder verdachte(n)	44%	43%	44%	41%	39%	39%	35%	32%

Misdriven								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Afgehandelde verdachten opsporing	286.800	267.800	243.100	237.500	242.300	218.600	210.400	212.900
strafbeschikking	6%	5%	5%	4%	4%	4%	4%	3%
Halt (incl. Halt+)	3%	4%	4%	3%	3%	3%	2%	2%
reprimande (ook reprimande OM)	2%	2%	2%	2%	2%	2%	3%	2%
sepot incl. BOSZ-sepots	18%	20%	17%	15%	3%	0%	0%	0%
inzenden OM	71%	69%	72%	76%	87%	91%	90%	92%

Overtredingen								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Geconstateerde overtredingen	324.700	353.400	309.800	309.600	323.900	331.400	458.900	327.000

WAHV-overtredingen								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Geautomatiseerde controles	7.727.200	9.080.200	8.838.500	8.778.900	7.838.800	7.223.200	7.524.700	7.635.800
Staanhoudingen	241.700	357.500	385.000	403.600	530.700	556.300	499.400	517.300
Totaal WAHV-overtredingen	7.968.900	9.437.700	9.223.500	9.182.600	8.369.500	7.779.500	8.024.100	8.153.000

Overtredingen								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Afgehandelde verdachten opsporing	324.700	353.400	309.800	309.600	323.900	331.400	458.900	327.000
strafbeschikking	78%	76%	71%	73%	75%	72%	76%	69%
Halt (incl. Halt+)	3%	3%	3%	2%	2%	2%	1%	1%
reprimande (ook reprimande OM)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
sepot incl. BOSZ-sepots	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
inzenden OM	19%	21%	26%	25%	23%	26%	23%	30%

Vervolging

Vijf opties voor het OM

Opsporingsinstanties leggen zaken met een verdachte aan het OM voor.

Het OM beoordeelt deze en besluit:

1. de verdachte niet verder te vervolgen (onvoorwaardelijk sepot)
2. een transactievoorstel te doen
3. een strafbeschikking op te leggen
4. een voorwaardelijk sepot. Als de verdachte zich niet aan bepaalde voorwaarden houdt, dan wordt alsnog vervolgd.
5. de verdachte te dagvaarden, en dan doet de rechter een uitspraak in de zaak.

Drie momenten voor herinstroom

Nadat een eerste inhoudelijke beslissing is genomen, kunnen zaken herinstromen in de keten op drie momenten:

1. *Na verzet tegen een strafbeschikking*, opgelegd door een opsporingsinstantie.
Het OM bekijkt de beslissing opnieuw en besluit tot: seponeren, opleggen van een nieuwe strafbeschikking of voorleggen van het verzet aan de rechter.
2. *Na het niet kunnen executeren van een opgelegde sanctie.*
Het CJIB vraagt het OM te beslissen over vervolgmaatregelen om alsnog tot een geslaagde tenuitvoerlegging te komen.
3. *Bij hoger beroep tegen het vonnis van de rechter.*

Telwijze

Een dagvaarding wordt pas geteld als er ook een eindvonnis door de rechter is uitgesproken. Het OM heeft de zaak wel eerder beoordeeld en besloten om te dagvaarden, maar zolang er nog geen eindvonnis is uitgesproken is de dagvaarding nog niet definitief en derhalve wordt deze niet geteld.

Het gaat om een eindvonnis in strafzaken met een zogenaamd RM-akkoord.

Vervolging

De zaken die aan het OM worden voorgelegd zijn naast van politie ook afkomstig van andere opsporingsinstanties. Verder stroomt er ook een deel via het CJIB in; dit zijn zaken die al een eerdere beslissing in de keten hebben gekregen door een opsporingsinstantie (bijvoorbeeld een bestuurlijke of politiestrafbeschikking), maar waar de verdachte in verzet is gegaan of waarvan de tenuitvoerlegging is mislukt. Dit kan ook het geval zijn bij een OM-beslissing, zoals een OM-strafbeschikking. Na het mislukken van de tenuitvoerlegging of verzet wordt dan het OM om een nieuwe beslissing gevraagd.

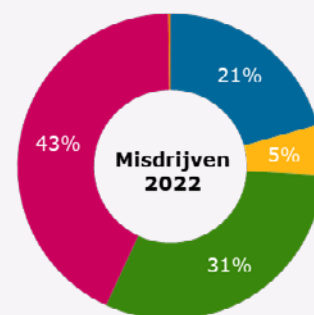
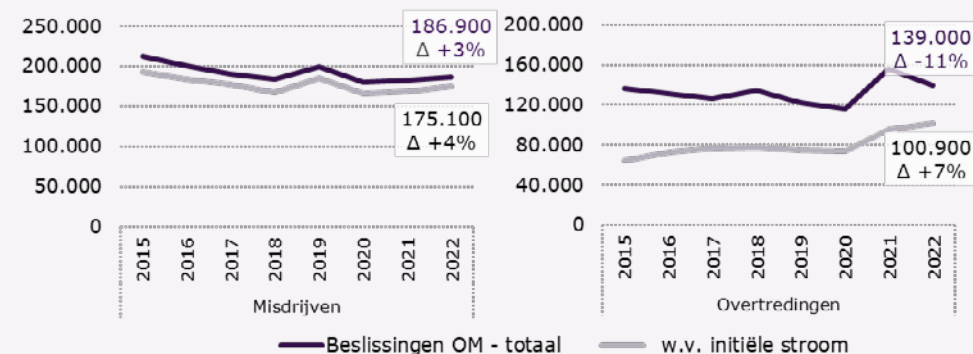
Het aantal beslissingen door het OM is bij misdrijven gestegen. Dit correspondeert met de stijging van het aantal ter kennis gekomen misdrijven en het aantal verdachten dat door de opsporingsinstanties is ingezonden aan het OM.

Bij overtredingen is er een daling te zien, echter deze wordt voor een deel verklaard doordat er minder beslissingen zijn genomen op verzetten en na mislukte tenuitvoerleggingen. Voor wat betreft de initiële stroom is er sprake van een stijging. Dit is tegengesteld aan de daling van het aantal verdachten dat door de opsporingsinstanties dit jaar is ingezonden aan het OM. Het OM heeft namelijk voorraden overtredingszaken weten weg te werken.

Bij misdrijven is de afdoeningsmix door de jaren stabiel.

De stijging van het aantal OM-beslissingen bij overtredingen komt volledig door de stijging van het aantal dagvaardingen en dus is er ook een toename te zien van het aandeel dat gedagvaard wordt. Dit kan worden verklaard doordat in 2020 en 2021 door de rechtspraak minder ruimte beschikbaar was voor kantonzittingen en er toen dus minder werd gedagvaard.

Uitstroom vervolgingsfase

- strafbeschikking/transactie
- voorwaardelijk sepot
- onvoorwaardelijk sepot
- dagvaard
- overlig (Incl. voegen)

Vervolging - tabellen

Misdrifven								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen OM	212.100	200.600	190.400	183.500	199.800	179.500	182.100	186.900
strafbeschikking/transactie	43.400	42.600	40.700	38.100	37.000	33.000	33.900	38.500
voorwaardelijk sepot	9.600	9.000	9.100	8.800	9.100	11.800	10.200	10.000
onvoorwaardelijk sepot	42.900	43.900	34.400	39.000	57.200	58.400	57.700	57.800
dagvaarden	114.300	103.200	103.600	95.700	95.400	75.800	79.800	80.100
overig (incl. voegen)	1.800	1.900	2.700	1.900	1.100	600	600	400

Misdrifven								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen OM - totale stroom	212.100	200.600	190.400	183.500	199.800	179.500	182.100	186.900
strafbeschikking/transactie	20%	21%	21%	21%	19%	18%	19%	21%
voorwaardelijk sepot	5%	4%	5%	5%	5%	7%	6%	5%
onvoorwaardelijk sepot	20%	22%	18%	21%	29%	33%	32%	31%
dagvaarden	54%	51%	54%	52%	48%	42%	44%	43%
overig (incl. voegen)	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	0%

Misdrifven								
Initiële stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen OM - initiële stroom	192.400	183.700	177.600	167.600	185.000	165.300	168.500	175.100
strafbeschikking/transactie	42.700	41.300	39.700	37.100	35.800	31.800	32.700	37.600
voorwaardelijk sepot	9.600	8.900	9.000	8.700	8.900	11.400	10.000	9.800
onvoorwaardelijk sepot	36.500	37.100	30.600	32.100	51.300	51.700	51.800	53.300
dagvaarden	101.800	94.400	95.600	87.800	87.900	69.900	73.600	73.900
overig (incl. voegen)	1.800	1.900	2.700	1.800	1.000	600	500	400

Misdrifven								
Initiële stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen OM - initiële stroom	192.400	183.700	177.600	167.600	185.000	165.300	168.500	175.100
strafbeschikking/transactie	42.700	41.300	39.700	37.100	35.800	31.800	32.700	37.600
voorwaardelijk sepot	9.600	8.900	9.000	8.700	8.900	11.400	10.000	9.800
onvoorwaardelijk sepot	36.500	37.100	30.600	32.100	51.300	51.700	51.800	53.300
dagvaarden	101.800	94.400	95.600	87.800	87.900	69.900	73.600	73.900
overig (incl. voegen)	1.800	1.900	2.700	1.800	1.000	600	500	400

Overtredingen								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen OM	136.100	130.800	125.700	134.700	122.400	115.900	155.600	139.000
strafbeschikking/transactie	34.400	35.200	36.400	36.100	33.400	42.100	53.000	44.200
voorwaardelijk sepot	700	500	500	500	600	300	300	300
onvoorwaardelijk sepot	41.100	44.000	30.100	39.800	27.500	45.400	50.600	40.000
dagvaarden	59.800	51.000	58.500	58.000	60.800	28.000	51.500	54.500
overig (incl. voegen)	0	0	200	200	100	100	100	0

Overtredingen								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen OM - totale stroom	136.100	130.800	125.700	134.700	122.400	115.900	155.600	139.000
strafbeschikking/transactie	25%	27%	29%	27%	27%	36%	34%	32%
voorwaardelijk sepot	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
onvoorwaardelijk sepot	30%	34%	24%	30%	22%	39%	33%	29%
dagvaarden	44%	39%	47%	43%	50%	24%	33%	39%
overig (incl. voegen)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Overtredingen								
Initiële stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen OM - initiële stroom	64.000	72.800	76.300	77.400	74.300	73.000	94.700	100.900
strafbeschikking/transactie	30.400	32.700	33.900	34.300	31.300	38.700	48.000	43.300
voorwaardelijk sepot	700	500	500	500	500	300	300	300
onvoorwaardelijk sepot	7.000	17.500	15.000	15.300	11.700	18.900	23.700	21.700
dagvaarden	25.900	22.000	26.600	27.000	30.600	15.000	22.600	35.600
overig (incl. voegen)	0	0	200	200	100	100	100	0

Overtredingen								
Initiële stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen OM - initiële stroom	64.000	72.800	76.300	77.400	74.300	73.000	94.700	100.900
strafbeschikking/transactie	47%	45%	44%	44%	42%	53%	51%	43%
voorwaardelijk sepot	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	0%
onvoorwaardelijk sepot	11%	24%	20%	20%	16%	26%	25%	21%
dagvaarden	41%	30%	35%	35%	41%	21%	24%	35%
overig (incl. voegen)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

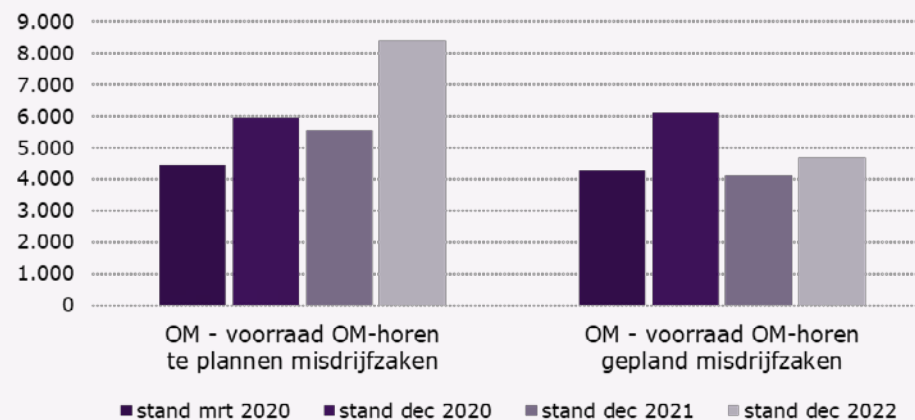
Vervolging - voorraden

De voorraad te plannen en gepland OM-horen betreft zaken waarbij het OM voornemens is om een strafbeschikking op te leggen. Voorafgaand aan het opleggen van de strafbeschikking wordt een hoorzitting met de verdachte georganiseerd, dit heet OM-horen.

Daar waar de voorraad gepland inmiddels voorzien is van een zittingsdatum, wacht de voorraad te plannen nog op een zittingsdatum.

Vanaf maart 2020 neemt de voorraad toe, met name de voorraad te plannen. Deze stijging komt niet alleen door de corona-beperkingen, maar hangt ook samen met de maatregel om meer zaken (indien binnen het strafbereik van de OM-strafbeschikking) met een strafbeschikking af te doen in plaats van voor te leggen aan de rechter. Dit om de beschikbare zittingscapaciteit bij de rechtspraak optimaal te benutten.

Voorraad OM - misdrijven

Koppelvlak Vervolging en Berechting - voorraden

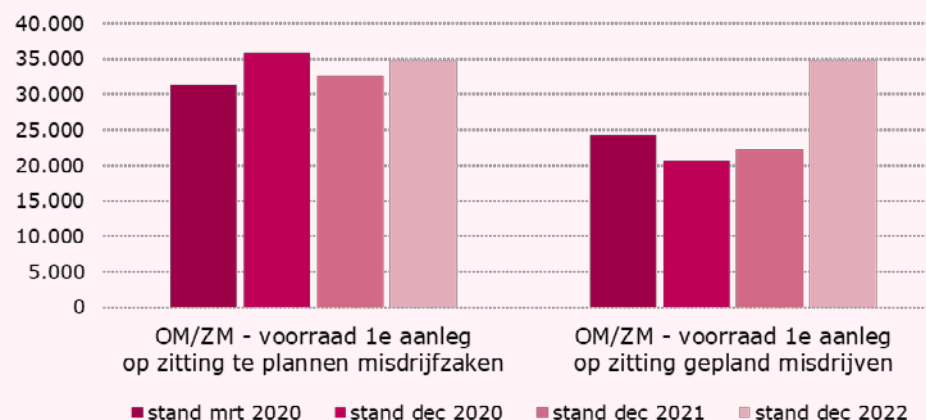
Nadat het OM heeft besloten om een zaak voor te leggen aan de rechter komt deze in de voorraad op zitting te plannen zaken. Deze voorraad, die zich op het koppelvlak van vervolging en berechting bevindt, bevat ook zaken die op zitting zijn geweest en waarin de rechter nog geen einduitspraak heeft gedaan. Als er een toekomstige zittingsdatum bekend is, verschuift de zaak van de voorraad op zitting te plannen zaken naar de voorraad op zitting geplande zaken.

Door de beperkingen qua zittingscapaciteit door de uitbraak van corona is direct na maart 2020 een duidelijke toename te zien van de voorraad te plannen zaken. Met name bij overtredingen is die toename sterk, omdat rekeninghoudend met de beschikbare capaciteit voorrang is gegeven aan de zwaardere zaken ofwel de misdrijfzaken.

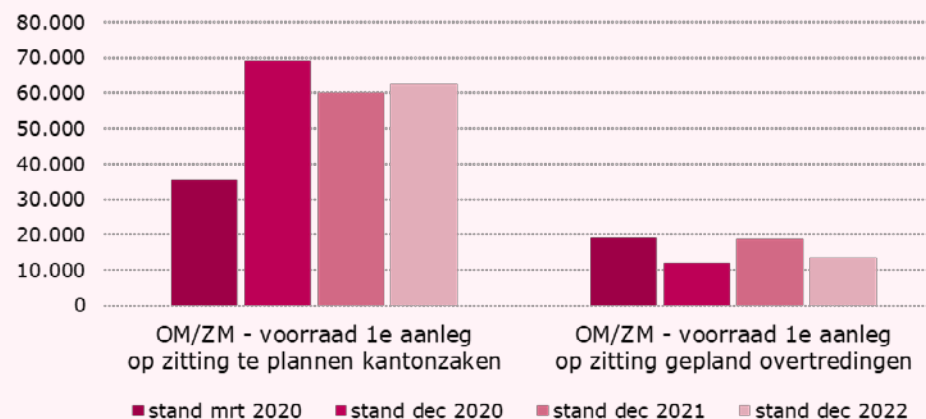
De voorraad bij misdrijfzaken was in 2021 gedaald tot het niveau van voor corona, deze is echter in 2022 weer toegenomen. De toename betreft met name zaken die voorgelegd moeten worden aan de politierechter. Het aantal MK-zaken is gelijk gebleven.

Bij overtredingen is de voorraad wel iets gedaald, maar blijft veel hoger dan voor corona.

Voorraad OM/ZM - misdrijven

Voorraad OM/ZM - overtredingen

Berechting

Corona-maatregelen 2020-2021

In 2020-2021 zijn door het OM en de rechtspraak maatregelen genomen om de door de coronapandemie opgelopen achterstanden weg te werken. Het betrof:

- het geven van bredere toepassing aan de **strafbeschikking** door het OM;
- het vaststellen van een tijdelijke handreiking forumkeuze, waarmee ruimere mogelijkheid ontstond om zaken die voorheen meervoudig werden behandeld, **enkelvoudig te behandelen**;
- tijdelijke **uitbreiding van mogelijkheden om zittingen te doen** (70+-rechters, extra zaak op zitting, extra (avond)zitting).

Zittingscapaciteit 2022

In 2022 zijn de corona-maatregelen opgehouden en hebben de zittingen weer op de normale manier plaatsgevonden. Vanwege het **tekort aan rechters** heeft de Rechtspraak keuzes moeten maken in het afdoen van zaken, in overleg met het Openbaar Ministerie. Deze keuzes konden per gerecht verschillen. De grote lijn is dat de voorraad misdrijfzaken die door een politierechter kunnen worden behandeld, is toegenomen en dat de voorraad misdrijfzaken die door een MK kunnen worden behandeld, licht is afgenomen.

Telwijze

Naast de in deze factsheet gepresenteerde vonnissen waarbij de rechter oordeelt of het tenlastegelegde bewezen kan worden, of het bewezenverklaarde strafbaar is, of de verdachte strafbaar is en welke straf en/of maatregel moet worden opgelegd, worden er meer vonnissen door de rechter uitgesproken waaronder in ontnemingszaken en bijzondere EK en MK-zaken.

In bijzondere EK en MK-zaken wordt een vonnis gevraagd over o.a. verlenging of beëindiging TBS, PIJ of een andere opgelegde maatregel. Deze vonnissen zijn hier niet meegeteld.

Fora

Overtredingen worden door de **kantonrechter** behandeld. Een **politierechter** behandelt alle soorten strafzaken waarvoor maximaal een jaar gevangenisstraf opgelegd kan worden, dit zijn veelal de lichte misdrijfzaken. De politierechter is een alleensprekende rechter. De zwaardere misdrijfzaken worden door de **meervoudige kamer** (drie rechters) behandeld.

In **hoger beroep** worden de meeste zaken door een meervoudige kamer behandeld. Een kleine stroom lichtere zaken wordt door een enkelvoudige kamer behandeld.

Soorten uitspraken

De rechter of raadsheer kan verschillende uitspraken doen, zoals:

- De dagvaarding is nietig;
- De rechter is onbevoegd;
- De officier van justitie/advocaat-generaal is niet-ontvankelijk;
- De vervolging dient te worden geschorst.

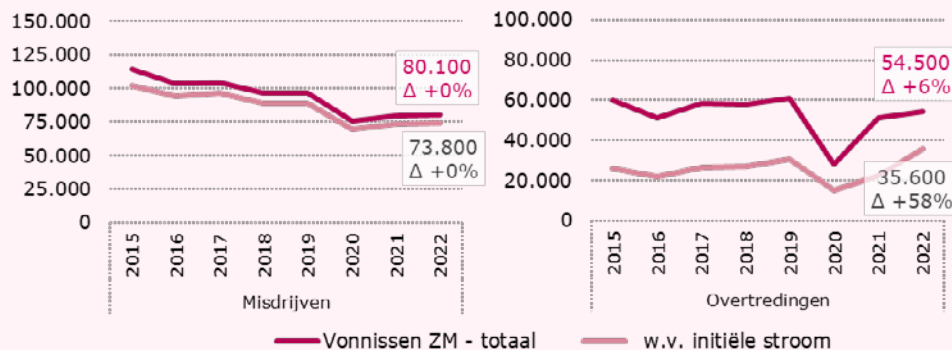
Als geen van voorgaande omstandigheden aan de orde is, kan de rechter komen tot de volgende uitspraken:

- Vrijspraak van de verdachte (als er onvoldoende bewijs is dat de verdachte het feit heeft begaan);
- Een ontslag van alle rechtsvervolging (als het begane feit niet strafbaar is, of de verdachte niet strafbaar is);
- Schuldigverklaring zonder oplegging van straf of maatregel (als er genoeg bewijs is, zowel verdachte als het feit strafbaar is, maar de rechter redenen heeft om geen straf of maatregel op te leggen);
- Veroordeling tot een straf of maatregel.

Ook kan, als een verdachte voor meerdere zaken voor de rechter moet komen, een zaak **ter rechtzitting** worden **gevoegd** met een andere zaak.

Berechting

Uitstroom berechtingsfase

- schuldigverklaring met straf
- schuldigverklaring zonder straf
- vrijspraak/ontslag rechtsvervolgning
- overig/onbekend

Het afgelopen jaar is het aantal vonnissen dat door de rechter is uitgesproken stabiel gebleven bij misdrijven.

Bij overtredingen is er een duidelijke toename te zien. Deze toename volgt op de corona-jaren waarin minder kantonzittingen zijn gehouden ten gunste van het aantal MK- en PR-zittingen voor misdrijven.

Bij misdrijven is 13% van de zaken ter zitting gevoegd. Dit aandeel is zeer stabiel door de jaren heen. Bij overtredingen wordt nauwelijks gevoegd. Ook dit is al jaren gelijk.

Naast de hier gepresenteerde vonnissen waarbij de rechter oordeelt over de strafbaarheid en de schuldigheid van de verdachte t.a.v. het gepleegde delict worden er meer vonnissen door de rechter uitgesproken waaronder in ontnemingszaken en bijzondere EK en MK-zaken. In bijzondere EK en MK-zaken wordt een vonnis gevraagd over o.a. verlenging of beëindiging TBS, PIJ of een andere opgelegde maatregel. Deze vonnissen zijn hier niet meegeteld.

Het merendeel van de vonnissen betreft ook in 2022 een veroordeling (schuldigverklaring met of zonder straf). Door de jaren heen is hier weinig verandering in te zien.

Wel is er in 2021 en 2022 een toename van het aantal schuldigverklaringen zonder straf te zien. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het type overtreding (mogelijk corona-gerelateerd) of de lange doorlooptijd, hetgeen mede door corona is beïnvloed.

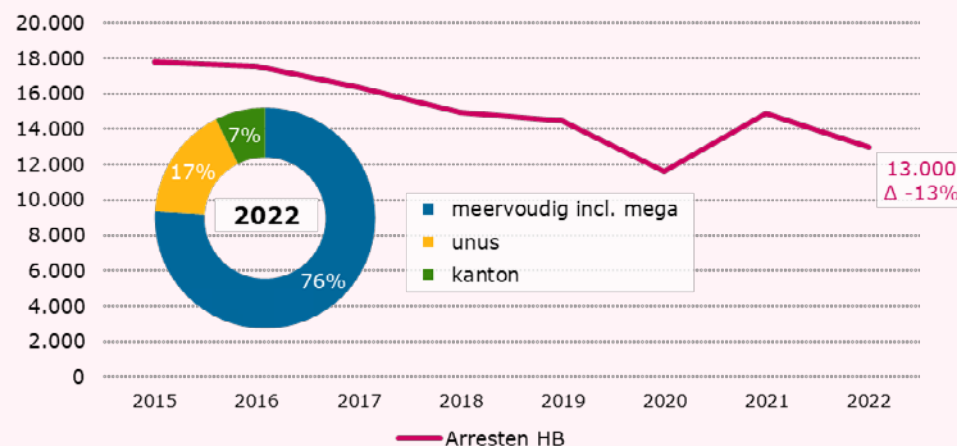
Berechting - Hoger Beroep

Nadat een rechter in 1e aanleg een vonnis heeft uitgesproken kan zowel door het OM als de verdachte hoger beroep worden aangetekend.

Van de zaken waar hoger beroep tegen wordt aangetekend wordt voor zitting zo'n 15% toch nog ingetrokken. Dit aandeel is de afgelopen jaren vrij stabiel. Deze zaken stromen wel in, maar leiden uiteindelijk niet tot een arrest.

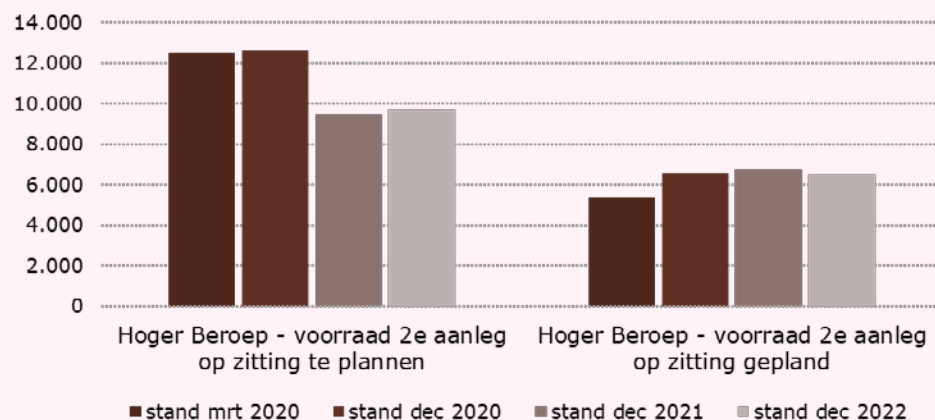
In 2022 zijn er minder arresten in Hoger beroep uitgesproken dan het jaar daarvoor. Deze daling komt doordat er weer meer meervoudige zaken in plaats van enkelvoudige zaken (unus) zijn behandeld. Dit kost meer capaciteit en er kunnen in hetzelfde tijdsbestek daardoor minder zaken worden afgedaan. Dit is ook terug te zien in het aandeel meervoudige zaken. Met 76% in 2022 is dit duidelijk hoger dan in 2021 toen het aandeel op 69% lag.

Uitstroom berechtingsfase - Hoger Beroep

De voorraad te plannen zaken ligt de laatste twee jaren duidelijk lager dan net voor en het jaar na corona.

Voorraad hoger beroep

Berechting – tabellen

Misdriven								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vonnissen ZM - totale stroom	114.300	103.200	104.400	96.600	96.300	75.900	79.800	80.100
voegen ter terechtzitting	8.400	8.300	9.300	8.600	9.900	10.100	10.500	10.700
% voegen ter terechtzitting	7%	8%	9%	9%	10%	13%	13%	13%
schuldigverklaring met straf	84%	85%	86%	87%	88%	89%	87%	89%
schuldigverklaring zonder straf	3%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
vrijspraak/ontslag rechtsvervolgning	12%	11%	10%	9%	8%	8%	9%	8%
overig/onbekend (excl. voegen)	2%	2%	2%	2%	2%	1%	1%	1%

Misdriven								
Initiële stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vonnissen ZM - initiële stroom	101.800	94.400	96.400	88.700	88.800	69.800	73.500	73.800
voegen ter terechtzitting	8.200	8.200	9.200	8.400	9.400	9.500	9.900	10.000
% voegen ter terechtzitting	8%	9%	9%	10%	11%	14%	13%	13%
schuldigverklaring met straf	85%	86%	87%	88%	88%	90%	88%	89%
schuldigverklaring zonder straf	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
vrijspraak/ontslag rechtsvervolgning	11%	11%	10%	9%	8%	8%	9%	8%
overig/onbekend (excl. voegen)	2%	1%	1%	1%	2%	0%	1%	1%

Alle delicten								
Hoger Beroep	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Arresten HB	17.800	17.600	16.400	14.900	14.500	11.600	14.900	13.000
meervoudig incl. mega	79%	84%	87%	83%	77%	76%	69%	76%
unus	10%	6%	4%	4%	8%	12%	23%	17%
kanton	12%	10%	9%	13%	15%	12%	9%	7%
Intrekkingen	3.076	3.207	3.194	2.937	2.842	2.400	2.693	2.173
% intrekkingen	15%	15%	16%	16%	16%	17%	15%	14%

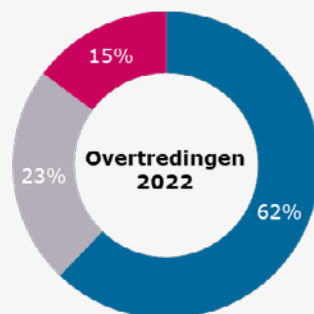
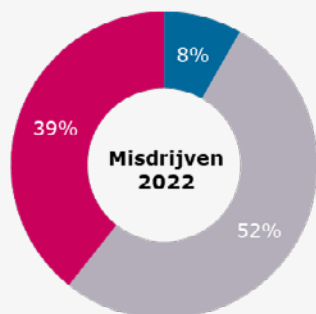
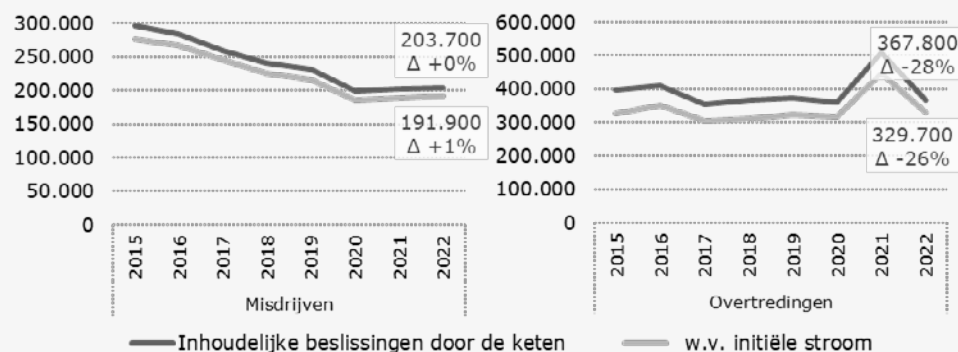
Overtredingen								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vonnissen ZM - totale stroom	59.800	51.000	58.200	57.900	60.900	28.000	51.400	54.500
voegen ter terechtzitting	200	200	0	100	100	100	200	300
% voegen ter terechtzitting	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%
schuldigverklaring met straf	84%	86%	85%	88%	89%	88%	85%	84%
schuldigverklaring zonder straf	5%	4%	5%	4%	4%	5%	9%	10%
vrijspraak/ontslag rechtsvervolgning	8%	7%	7%	6%	5%	6%	5%	5%
overig/onbekend (excl. voegen)	2%	2%	3%	2%	2%	1%	1%	1%

Overtredingen								
Initiële stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vonnissen ZM - initiële stroom	25.900	22.000	26.500	27.100	30.700	15.000	22.500	35.600
voegen ter terechtzitting	100	100	0	100	100	100	100	200
% voegen ter terechtzitting	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%
schuldigverklaring met straf	87%	88%	91%	93%	91%	89%	86%	87%
schuldigverklaring zonder straf	3%	3%	4%	3%	3%	5%	10%	9%
vrijspraak/ontslag rechtsvervolgning	7%	6%	4%	4%	4%	5%	4%	4%
overig/onbekend (excl. voegen)	2%	3%	2%	1%	2%	1%	1%	0%

Keten

Uitstroom keten - inhoudelijke beslissingen

- Inhoudelijke beslissingen genomen door opsporing
- Inhoudelijke beslissingen genomen door OM
- Inhoudelijke beslissingen genomen door rechtspraak

Om de ontwikkeling van de keten als totaal te kunnen volgen wordt gekeken naar het aantal inhoudelijke beslissingen dat door de verschillende opsporingsinstanties, het OM en de rechter gezamenlijk is genomen. Een inhoudelijke beslissing in de keten wil zeggen een beslissing ten aanzien van de strafbaarheid van de verdachte na het plegen van het delict. Dit kan door de opsporingsinstanties, het OM en de rechter.

De beslissing om de zaak voor te leggen aan het OM of de rechter, zoals inzenden OM en dagvaarden wordt buiten beschouwing gelaten. Dit is namelijk een procesbeslissing en geen inhoudelijke beslissing, het oordeel wordt gevraagd van de volgende instantie.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt naar de initiële stroom en de herinstroom. De herinstroom heeft immers betrekking op een eerder genomen beslissing en betreft dus geen nieuwe zaak met verdachte.

Bij misdrijven zijn in 2022 ongeveer evenveel eerste inhoudelijke beslissingen ter afdoening van de zaak genomen als voorgaand jaar. Bij overtredingen is er een daling te zien, welke volgt na de sterke stijging in 2021 als gevolg van met name corona-gerelateerde overtredingen.

Bij misdrijven wordt de beslissing overwegend door het OM genomen. Bij overtredingen is dit de opsporing. In 2022 zijn bij overtredingen wel weer relatief meer zaken door de rechter afgedaan.

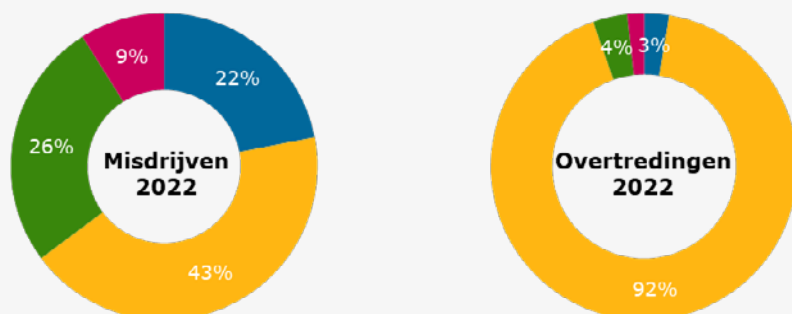
Keten

Onder schuldigverklaring wordt hier zowel de schuldigverklaring door de rechter verstaan, als ook een strafbeschikking, een (geaccepteerd) transactievoorstel, een voorwaardelijk sepot of een verwijzing naar HALT en de registratie van feit en verdachte door de politie bij een reprimande.

Een transactievoorstel mag immers alleen door het OM worden aangeboden als er op zichzelf bewijstechnisch en beleidsmatig voldoende grond is om met succes te vervolgen en een voorwaardelijk sepot is alleen mogelijk als er sprake is van een sluitende bewijsvoering.

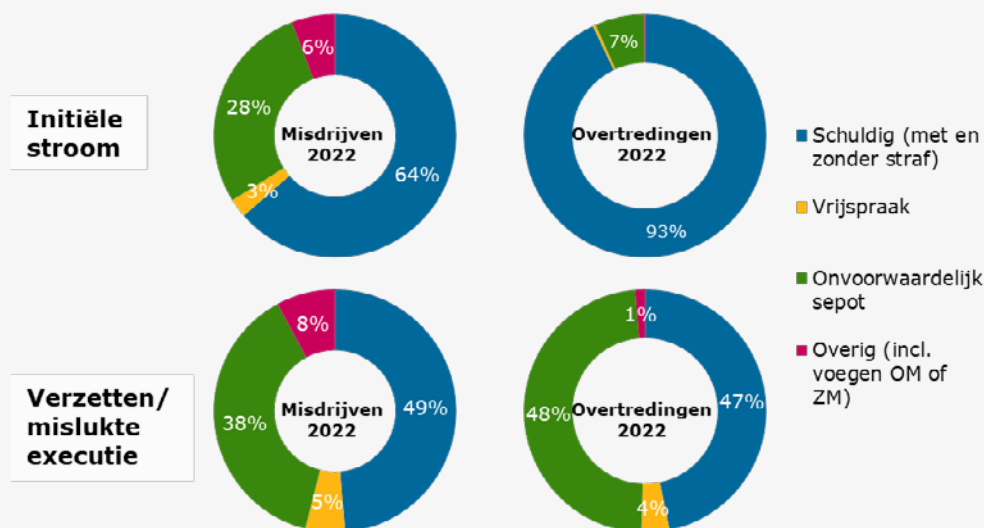
Eén van de voorwaarden voor een Halt-straf is dat de jongere het gepleegde feit kent. En bij een reprimande worden feit en verdachte geregistreerd door de politie of OM en wordt een mondelinge waarschuwing gegeven.

Uitstroom keten - opgelegde sancties

- vrijheidsbenemende sancties/maatregelen (v.w. en onv.w.)
- financiële sancties of maatregelen
- taakstraffen
- overige interventies (b.v. rj-ontzeggings)

Uitstroom keten - type beslissingen

Met sancties worden zowel maatregelen als schadevergoedingsmaatregelen, TBS of gedragsbeïnvloedende maatregelen bedoeld.

De inhoud van de beslissing en de eventueel opgelegde sanctie(s) blijven in de loop van de jaren vrij stabiel. Verder is er een duidelijk verschil te zien tussen de inhoud van de beslissing als de zaak voor de eerste keer door de keten wordt beoordeeld en de inhoud van de beslissing na verzet of het mislukken van de tenuitvoerlegging. Ook dit is door de jaren heen stabiel.

Keten - tabellen

Misdrijven								
Initiële stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen - keten initiële stroom	276.000	267.600	246.000	225.800	216.700	184.900	189.300	191.900
Schuldig (met en zonder straf)	60%	58%	62%	62%	65%	63%	64%	64%
Vrijspraak	4%	3%	3%	3%	3%	2%	3%	3%
Onvoorwaardelijk sepot	32%	34%	29%	30%	27%	28%	28%	28%
Overig (incl. voegen OM of ZM)	4%	4%	5%	5%	6%	6%	6%	6%

Overtredingen								
Initiële stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen - keten initiële stroom	326.300	351.700	304.100	309.600	323.800	318.500	448.100	329.700
Schuldig (met en zonder straf)	97%	94%	94%	95%	96%	94%	94%	93%
Vrijspraak	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Onvoorwaardelijk sepot	2%	5%	5%	5%	4%	6%	5%	7%
Overig (incl. voegen OM of ZM)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Misdrijven								
Herinstroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen - keten verzetten/mislukte tenuitvoerlegging	19.700	17.000	12.900	15.800	14.900	14.300	13.700	11.900
Schuldig (met en zonder straf)	53%	48%	58%	47%	49%	44%	45%	49%
Vrijspraak	10%	8%	8%	7%	6%	4%	5%	5%
Onvoorwaardelijk sepot	33%	40%	30%	44%	40%	47%	43%	38%
Overig (incl. voegen OM of ZM)	4%	4%	4%	3%	6%	6%	7%	8%

Overtredingen								
Herinstroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen - keten verzetten/mislukte tenuitvoerlegging	72.100	58.100	49.300	57.300	48.100	42.900	60.900	38.100
Schuldig (met en zonder straf)	48%	49%	61%	51%	62%	36%	52%	47%
Vrijspraak	4%	4%	6%	4%	4%	2%	2%	4%
Onvoorwaardelijk sepot	47%	46%	31%	43%	33%	62%	44%	48%
Overig (incl. voegen OM of ZM)	1%	2%	3%	2%	2%	1%	1%	1%

Misdrijven								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen - keten	295.700	284.600	258.900	241.700	231.500	199.200	202.900	203.700
Inhoudelijke beslissingen genomen door opsporing	28%	30%	26%	24%	13%	10%	10%	8%
Inhoudelijke beslissingen genomen door OM	33%	34%	34%	36%	45%	52%	50%	52%
Inhoudelijke beslissingen genomen door rechtspraak	39%	36%	40%	40%	42%	38%	39%	39%

Overtredingen								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beslissingen - keten	398.400	409.800	353.400	366.900	371.900	361.400	508.900	367.800
Inhoudelijke beslissingen genomen door opsporing	66%	68%	64%	63%	67%	68%	69%	62%
Inhoudelijke beslissingen genomen door OM	19%	19%	19%	21%	17%	24%	20%	23%
Inhoudelijke beslissingen genomen door rechtspraak	15%	12%	16%	16%	16%	8%	10%	15%

Misdrijven								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal sancties/maatregelen opgelegd (in 1e aanleg)	196.300	185.200	186.800	176.900	173.600	141.800	147.600	148.600
vrijheidsbenemende sancties/maatregelen (v.w. en onv.w.)	20%	20%	20%	20%	21%	21%	21%	22%
financiële sancties of maatregelen	47%	45%	44%	44%	44%	44%	42%	43%
taakstraffen	27%	28%	29%	28%	28%	26%	27%	26%
overige interventies (b.v. rij-ontzeggingen)	7%	7%	7%	7%	7%	10%	9%	9%

Overtredingen								
Totale stroom	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal sancties/maatregelen opgelegd (in 1e aanleg)	348.200	365.000	316.600	321.800	341.300	315.500	449.500	324.700
vrijheidsbenemende sancties/maatreg. (v.w. en onv.w.)	1%	1%	2%	2%	2%	1%	1%	3%
financiële sancties of maatregelen	93%	93%	92%	92%	92%	95%	95%	92%
taakstraffen	4%	4%	5%	4%	4%	3%	2%	4%
overige interventies (b.v. rij-ontzeggingen)	1%	2%	2%	1%	2%	1%	1%	2%

Tenuitvoerlegging

CJIB/AICE

Opsporingsinstanties, het OM en de rechter sanctioneren strafbare gedragingen met: vrijheidsbenemende sancties of vrijheidsbeperkende sancties zoals taakstraffen, en geldelijke sancties. Het OM levert deze opdrachten aan bij het Administratie- en Informatiecentrum voor de Executieketen van het CJIB (CJIB/AICE).

CJIB/AICE coördineert de uitvoering van sancties.

Het AICE zorgt ervoor dat elke ketenpartner, onder andere DJI, 3RO, RvdK en het CJIB zelf, op het juiste moment de juiste informatie ontvangt. Deze ketenpartners zorgen voor de tenuitvoerlegging.

DJI

De **vrijheidsbenemende sancties** en de preventieve hechtenis (na de periode op het politiebureau) worden ten uitvoer gelegd door DJI. DJI beschikt over plekken in het gevangeniswezen (GW), de justitiële jeugdinstellingen (JJ) en forensische psychiatrische centra (FPC).

Als een (volwassen) justitiabele veroordeeld is tot een **onvoorwaardelijke vrijheidsstraf** en deze justitiabele nog niet in penitentiaire inrichting verblijft, zijn er twee manieren waarop de justitiabele bij DJI terecht komt. Afhankelijk van het delict, aard en duur van de vrijheidsstraf en omstandigheden van de justitiabele kan de justitiabele een oproep krijgen om zich als **zelfmelder** te melden bij een penitentiaire inrichting.

Is dit niet aan de orde, dan stroomt de justitiabele in als **arrestant**. Dit betekent dat hij/zij ingeval van een openstaande (vervangende) vrijheidsbenemende sanctie in opdracht van CJIB/AICE door de politie dient te worden aangehouden en bij DJI moet worden geplaatst.

CJIB

Het CJIB verzorgt **de inning en incasso van alle geldelijke sancties**. Het gaat dan om de WAHV-boetes, de geldboetes, de geldsomstrafbeschikkingen, de geldsomtransacties, de ontnemingsmaatregelen en de schadevergoedingsmaatregelen.

Met het behandelen van de geldelijke sancties door het CJIB wordt bedoeld dat alle activiteiten rondom het incasseren van de sancties zijn uitgevoerd. Dit kan betekenen dat het opgelegde bedrag is geïnd of geïncasseerd of dat de zaak niet tot betaling heeft geleid, bijvoorbeeld vanwege het overlijden of het ondergaan van de vervangende hechtenis bij een geldboetevonnis.

3RO

De reclassering voert vier kerntaken uit binnen de strafrechtketen:

1. advisering aan het OM, de rechtspraak en de DJI
2. het toezicht houden op naleving van bijzondere voorwaarden
3. de uitvoering van justitiële interventies
4. de uitvoering van werkstraffen.

Deze taken worden voor volwassenen uitgevoerd door drie reclasseringsorganisaties (3RO): **Reclassering Nederland (RN)**, **Stichting Verslavingsreclassering GGZ (SVG)**, en **Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering (LJ&R)**.

RvdK

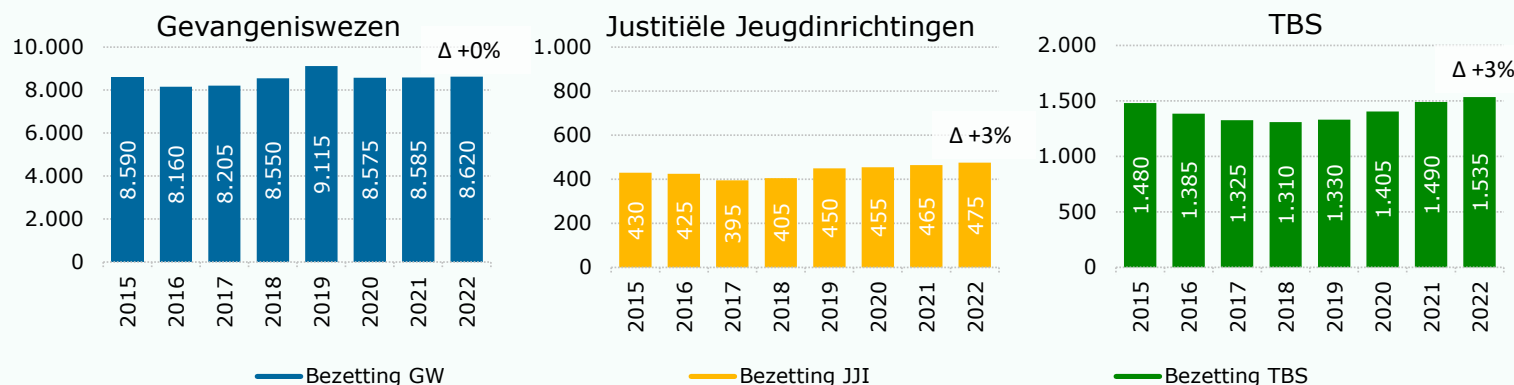
De Raad voor de Kinderbescherming coördineert de uitvoering van de **taakstraffen (werk- en leerstraffen) bij minderjarige verdachten**.

Naast het coördineren kan de Raad voor de Kinderbescherming met betrekking tot minderjarige verdachten onafhankelijk onderzoek uitvoeren en advies uitbrengen. Dit gebeurt zowel bij misdrijven als bij overtredingen. Zie advisering/onderzoek partners.

Tenuitvoerlegging

Tenuitvoerleggingsfase - DJI

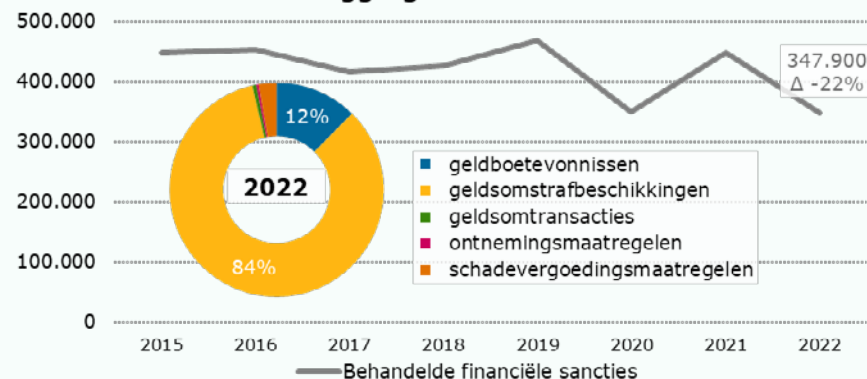

Bij de **justitiële jeugdinstellingen** is er een stijging van de bezetting te zien. Deze stijging komt met name door de stijging van de instroom van arrestanten en zelfmolders.

Ook bij de **TBS** is de bezetting toegenomen. De stijging van de bezetting komt met name voort uit de sterke toename in de afgelopen 5 jaar van het aantal tbs-oplegingen met bevel tot verpleging. Daarnaast stagneert de uitstroom. Zo is met name het aantal gestarte voorwaardelijke beëindigingen in de afgelopen jaren sterk afgenomen.

De instroom in het **Gevangeniswezen** is toegenomen, zowel voor wat betreft de preventief gehechten als ook de zelfmolders en arrestanten. Doordat de uitstroom ook is toegenomen (in combinatie met een afgenomen verblijfsduur) is de bezetting stabiel gebleven.

Uitstroom tenuitvoerleggingsfase - CJIB

Door het CJIB zijn minder financiële sancties behandeld. Deze daling komt na een duidelijke piek in 2021 en volgt logischerwijs doordat er minder financiële sancties door de opsporingsinstanties, het OM en de rechter zijn opgelegd.

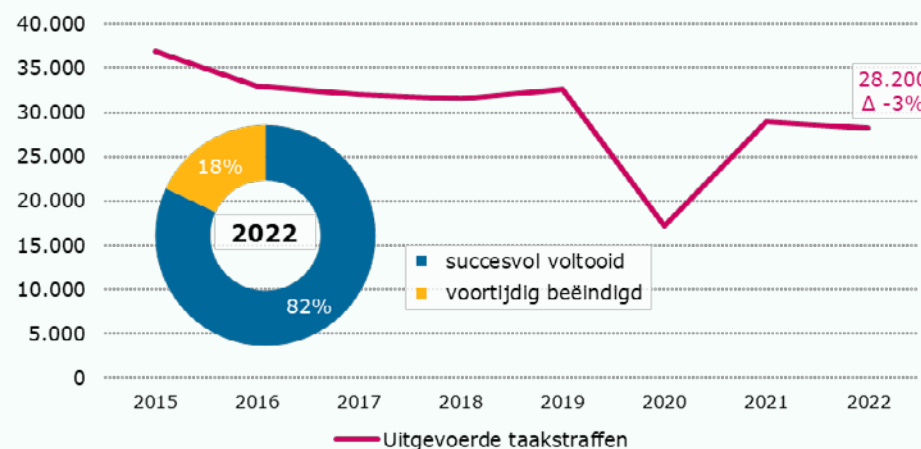
Van de financiële sancties betreft het veelal een geldsomstrafbeschikking opgelegd door de diverse opsporingsinstanties of het OM. Dit aandeel is ook in 2022 vergelijkbaar met voorgaande jaren.

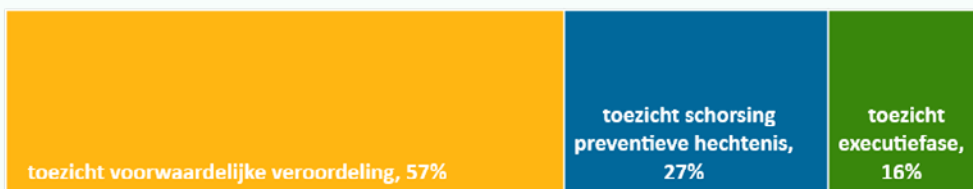
Tenuitvoerlegging

Bij de drie reclasseringsorganisaties zijn iets minder taakstraffen uitgevoerd dan in 2021. Deze daling is echter minder sterk dan het aantal taakstraffen dat is opgelegd en in 2022 is ingestroomd bij 3RO. Dit betekent dat ook in 2022 3RO de door de corona-maatregelen opgelopen achterstanden weer verder heeft kunnen inlopen.

Uitstroom tenuitvoerleggingsfase - 3RO

Toezichten 3RO verdeeld naar type

Naast de taakstraffen worden door 3RO ook reclasseringtoezichten uitgevoerd. In de tenuitvoerleggingsfase gaat het om toezicht na veroordeling, bijvoorbeeld in het kader van TBS, penitentiair programma, na vervroegde in vrijheidstelling of in het kader van nazorg of re-integratie. Ook gaat het om toezichten bij een voorwaardelijke veroordeling of toezicht na schorsing van de preventieve hechtenis.

In 2022 zijn er 13.500 toezichten uitgestroomd, dit is 8% minder dan in 2021. Van het aantal toezichten is 77% succesvol voltooid. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

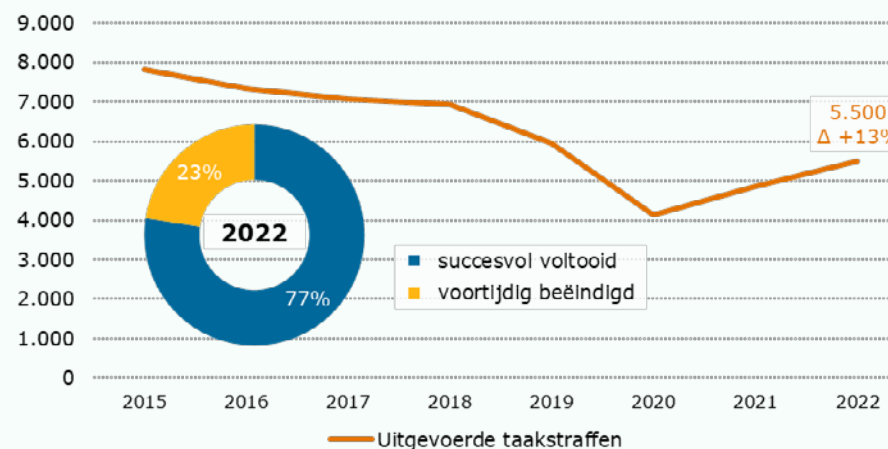

Tenuitvoerlegging

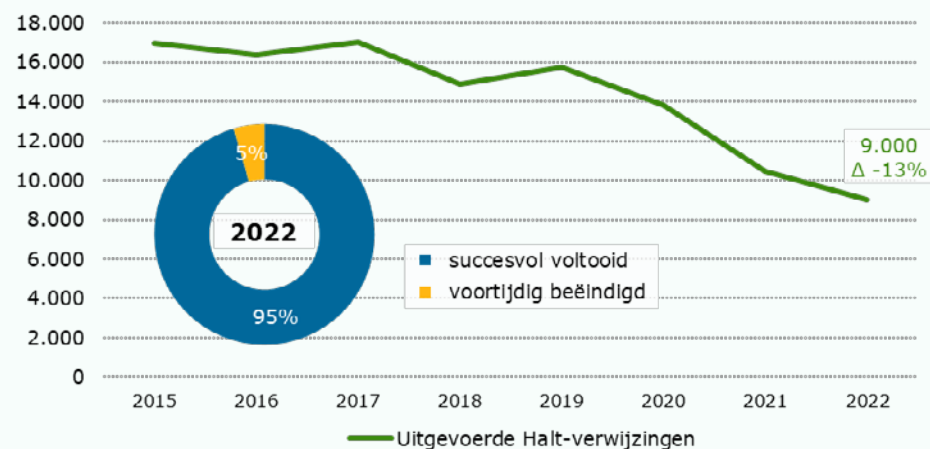
Het aantal uitgevoerde taakstraffen bij de RvdK is ook in 2022 verder gestegen.

Het aandeel succesvol voltooide taakstraffen ligt de afgelopen jaren rond de 80%. Het aandeel 77% in 2022 is hiermee iets aan de lage kant, echter vooralsnog lijkt dit incidenteel.

Uitstroom tenuitvoerleggingsfase - RvdK

Uitstroom tenuitvoerleggingsfase - Halt

Bij Halt zijn in 2021 10.400 Halt-straffen uitgevoerd. Voor de goede orde, hoewel de verwijzing naar Halt vanuit de strafrechtketenpartners plaatsvindt, is de Halt-straf een buitenstrafrechtelijke interventie.

Het aantal Halt-afdoeningen is verder gedaald. En dit na twee corona-jaren met de nodige impact op jongeren; sluiting van scholen, beperkingen in sport en sociale ontmoetingen, veel online. In die jaren was er een duidelijke daling te zien van het aantal zaken voor schoolverzuim, winkeldiefstal en vernieling. Een duidelijke oorzaak voor de daling dit jaar is er niet.

Van de Halt-afdoeningen is 95% succesvol voltooid. Dit is vergelijkbaar met voorgaande twee jaren.

Tenuitvoerlegging - tabellen

Alle delicten								
DJI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bezetting GW	8.590	8.160	8.205	8.550	9.115	8.575	8.585	8.620
Bezetting JJI	430	425	395	405	450	455	465	475
Bezetting TBS	1.480	1.385	1.325	1.310	1.330	1.405	1.490	1.535
Instream GW - preventieve hechtenis	13.780	13.350	13.345	13.110	13.965	12.845	12.170	13.160
Instream GW - arrestanten/zelfmelders	24.670	19.705	18.280	17.745	17.490	8.890	12.605	13.530
Instream JJI - preventieve hechtenis	1.210	1.235	1.165	1.295	1.430	1.430	1.235	1.230
Instream JJI - arrestanten/zelfmelders	230	205	270	485	490	230	240	400
Instream TBS	95	105	115	140	145	160	150	200

Alle delicten								
CJIB	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Behandelde financiële sancties	448.500	452.200	415.000	426.600	467.700	350.400	447.400	347.900
geldboetevonnissen	16%	13%	15%	15%	13%	13%	10%	12%
geldsomstrafbeschikkingen	78%	82%	75%	81%	84%	83%	86%	84%
geldsomtransacties	2%	1%	7%	1%	1%	1%	2%	1%
ontnemingsmaatregelen	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
schadevergoedingsmaatregelen	3%	3%	3%	3%	3%	3%	2%	3%

Alle delicten								
3RO	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uitgevoerde taakstraffen	36.800	33.000	32.100	31.500	32.600	17.100	29.000	28.200
succesvol voltooid	86%	86%	85%	83%	83%	81%	84%	82%
voortijdig beëindigd	14%	14%	15%	17%	17%	19%	16%	18%

Alle delicten								
3RO	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uitgestroomde toezichten	16.700	16.700	16.800	17.100	16.400	14.400	14.600	13.500
succesvol voltooid	75%	75%	75%	74%	74%	76%	77%	77%
voortijdig beëindigd	22%	22%	22%	22%	23%	21%	20%	20%
niet uitgevoerd	3%	3%	3%	5%	3%	3%	3%	3%
toezicht schorsing preventieve hechtenis	24%	24%	25%	26%	25%	24%	26%	27%
toezicht voorwaardelijke veroordeling	60%	60%	58%	59%	59%	59%	57%	57%
toezicht executiefase	16%	16%	16%	15%	15%	17%	17%	16%
toezicht overig	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%

Alle delicten								
RvdK	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uitgevoerde taakstraffen	7.800	7.300	7.100	6.900	6.000	4.100	4.900	5.500
succesvol voltooid	84%	83%	81%	80%	78%	80%	79%	77%
voortijdig beëindigd	16%	17%	19%	20%	22%	20%	21%	23%

Alle delicten								
Halt	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uitgevoerde taakstraffen	17.000	16.400	17.000	14.900	15.700	13.800	10.400	9.000
succesvol voltooid	89%	88%	89%	89%	89%	95%	96%	95%
voortijdig beëindigd	11%	12%	11%	11%	11%	5%	4%	5%

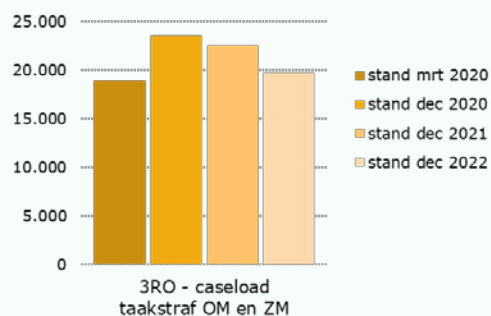
Tenuitvoerlegging - voorraden

In de tenuitvoerlegging waren tijdens corona dusdanige beperkingen waardoor de opgelegde sancties niet of in mindere mate konden worden uitgevoerd. Het gevolg was dat de voorraden opliepen, ondanks dat de instroom vanuit de vervolgings- en berechttingsfase door vergelijkbare beperkingen ook minder was.

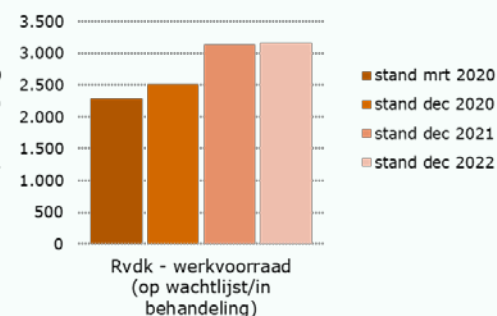
Inmiddels lukt het de organisaties om de opgelopen voorraden weer terug te brengen naar het niveau van vóór corona. Om de voorraden weg te kunnen werken moet er ruimte zijn om naast de reguliere instroom ook de oudere instroom te kunnen uitvoeren.

Vanaf december 2021 daalde bij de RvdK de voorraad. Echter halverwege 2022 is de instroom weer significant toegenomen, waardoor per saldo de eindvoorraad 2022 vrijwel gelijk is aan de voorraad van 2021. En daarmee nog altijd boven het niveau van vóór corona ligt.

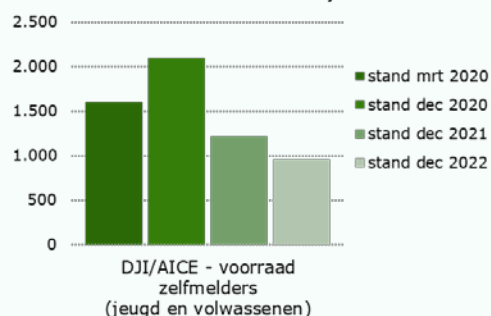
Voorraad 3RO

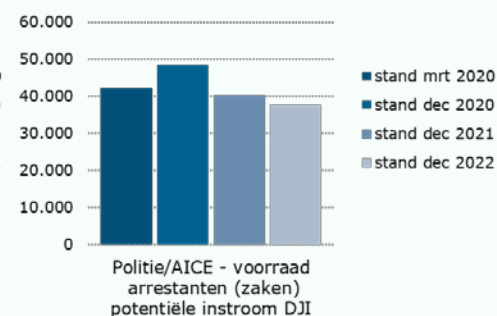
Voorraad RvdK

Voorraad zelfmelders AICE/DJI

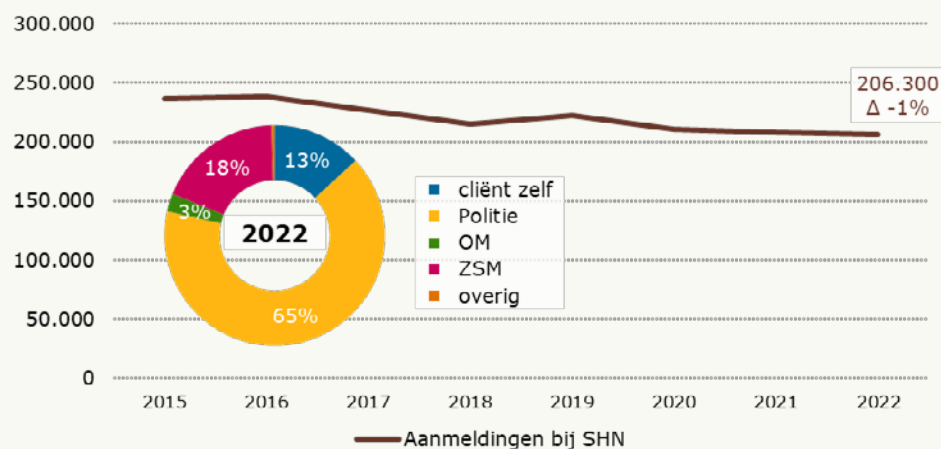
Voorraad arrestanten AICE

Advisering/onderzoek partners

Slachtofferhulp - SHN

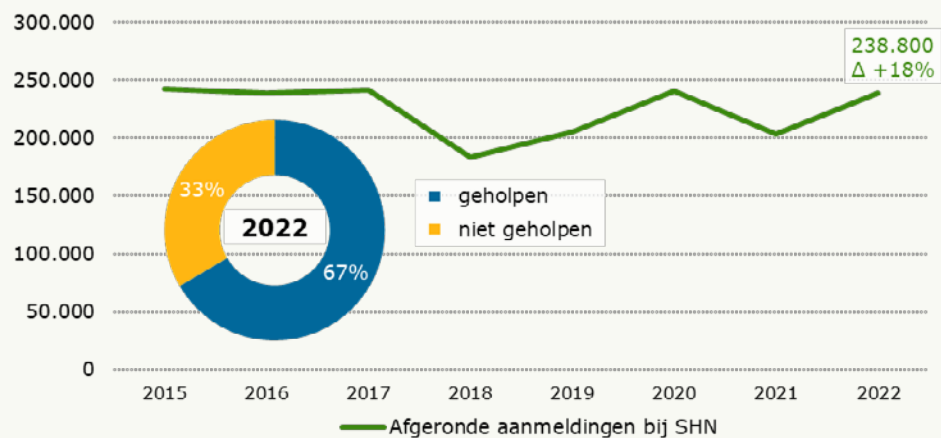

Slachtofferhulp Nederland (SHN) is gespecialiseerd in de opvang en ondersteuning van slachtoffers, betrokkenen, getuigen en nabestaanden van misdrijven, verkeersongevallen, vermissingen en van rampen of calamiteiten. De ondersteuning varieert van advies, informatie en tips tot emotionele hulp, praktische ondersteuning bij schadevergoeding en juridische begeleiding tijdens het strafproces.

Clënten kunnen zelf contact opnemen via diverse contactmogelijkheden of worden doorverwezen door politie (incl. ZSM), OM of een andere professional.

Het aantal aanmeldingen is in 2022 t.o.v. 2021 stabiel gebleven. Opvallend was de stijging in het aantal cliënten dat zelf met SHN contact opnam. Wel namen de doorverwijzingen vanuit het OM af, dit kende een technische oorzaak die medio 2023 zal worden verholpen.

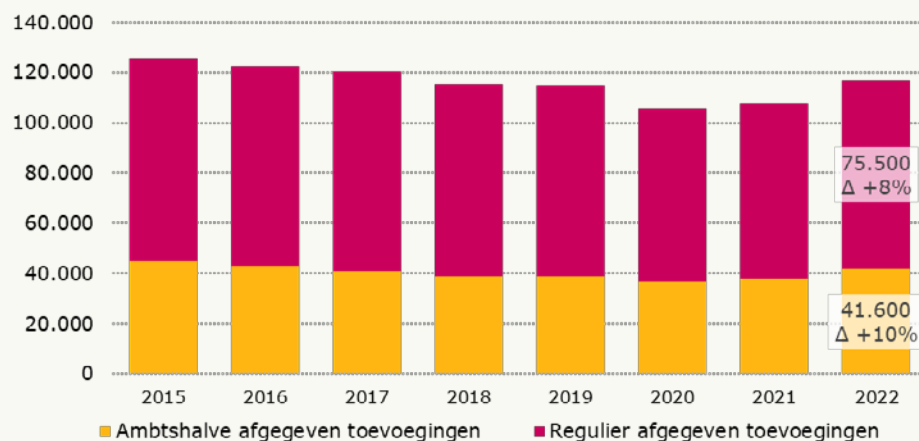
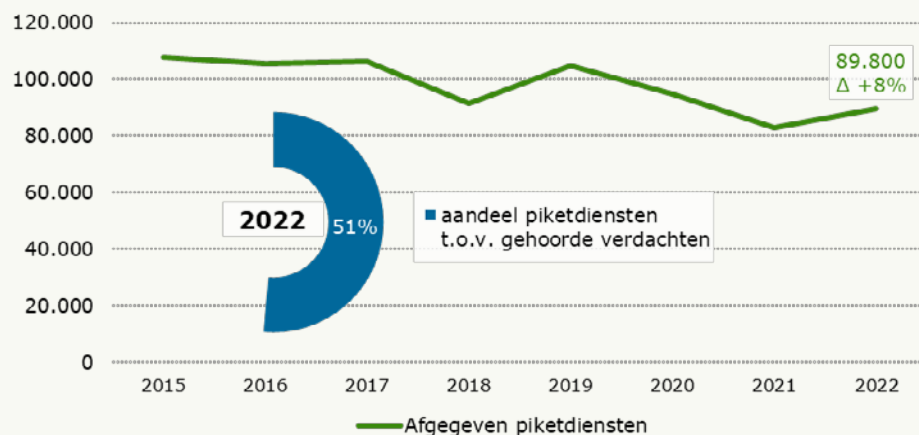
Het aantal aanmeldingen dat door SHN is afgerond is gestegen en zit in gelijke mate bij het aantal geholpen en niet-geholpen. Het aandeel geholpen blijft de laatste jaren stabiel.

Advisering/onderzoek partners

Rechtsbijstand - RvR

Aangehouden verdachten en verdachten die uit andere hoofde zijn gedetineerd, die verdacht worden van het plegen van een misdrijf waarvoor in verzekeringstelling is toegestaan, aangehouden minderjarige verdachten en ontboden minderjarige verdachten die worden verdacht van een misdrijf, hebben gedurende de piketfase recht op consultatiebijstand en/of verhoorbijstand van een gesubsidieerde advocaat (pikethulpverlening).

Het aantal piketdiensten is toegenomen, maar minder sterk dan het aantal verdachten dat door politie is gehoord. Het aandeel laat daarmee een verdere daling zien t.o.v. voorgaande jaren.

Alle verdachten, van wie de vrijheid ontnomen is, hebben na de piketfase recht op kosteloze gesubsidieerde rechtsbijstand bij hun procedure. Deze krijgen op last van de rechter gesubsidieerde rechtsbijstand van een advocaat, een zogenaamde ambtshalve toevoeging. Bij onherroepelijke veroordeling wordt bij ambtshalve toevoegingen de door de Raad aan de advocaat betaalde toevoegvergoeding verhaald op de veroordeelde als na een controle door de Raad blijkt dat het inkomen en vermogen van de veroordeelde boven de wettelijke grenzen liggen om in aanmerking te komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand.

Tenslotte kunnen minvermogene verdachten die na de piketfase heengezonden zijn, na een inkomens- en vermogenstoets, een reguliere toevoeging met oplegging van een eigen bijdrage krijgen voor gesubsidieerde rechtsbijstand bij hun procedure.

De stijging van de ambtshalve toevoegingen wordt voor een deel veroorzaakt door een niet beoogde nevenwerking van de nieuwe wet USB, waarbij alles rondom de ten uitvoerlegging van een voorwaardelijke straf (TUL) leidt tot een ambtshalve toevoeging. Voorheen werd dit of meegenomen in een nieuwe straf toevoeging voor een nieuw vergrijp of was er helemaal geen sprake van een toevoeging. Daarnaast is begin 2022 een tijdelijke voorziening opgesteld die, ontboden minderjarige verdachten, voorziet van kosteloze rechtsbijstand.

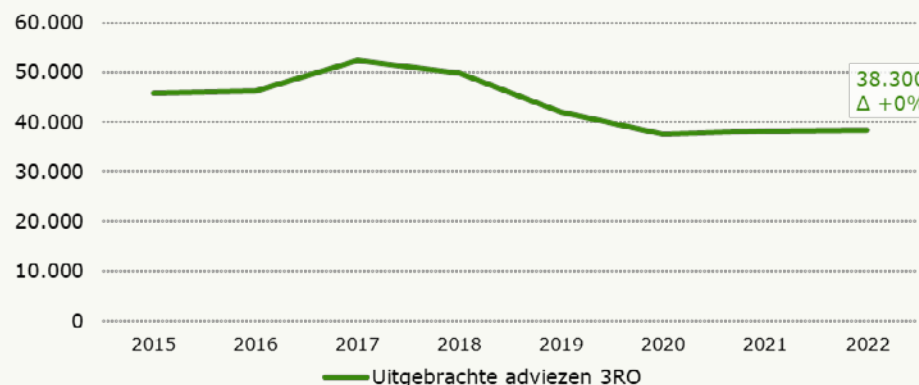
Advisering/onderzoek partners

Het OM en de rechter worden geadviseerd door organisaties, zoals reclassering en Raad voor de Kinderbescherming.

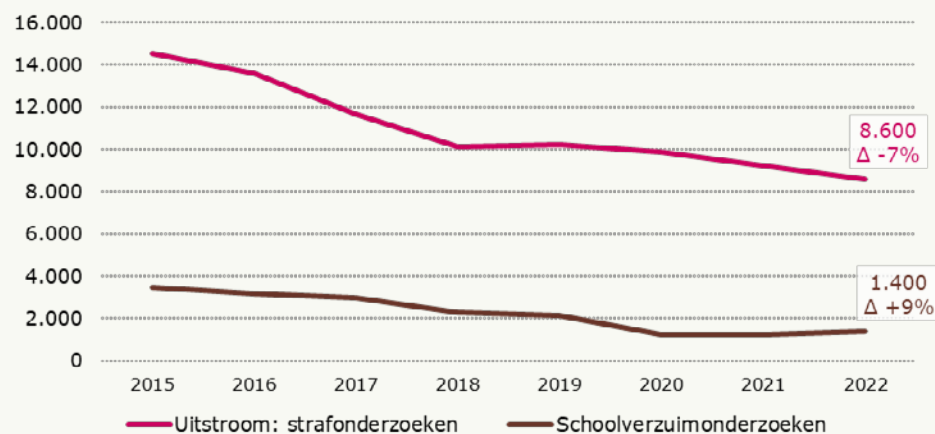
De drie reclasseringsorganisaties brengen op verschillende momenten in het strafproces advies uit. Zo wordt er advies gegeven bij het eventueel preventief hechten van de verdachte, voor tijdens de OM-zitting of rechtszitting, bij de beoordeling op ZSM of advies na de tenuitvoerlegging.

Het aantal uitgebrachte adviezen is met 38.300 adviezen vrijwel gelijk gebleven.

Adviezen - 3RO

Onderzoeken - RvdK

De Raad voor de Kinderbescherming kan met betrekking tot minderjarige verdachten onafhankelijk onderzoek uitvoeren en advies uitbrengen. Dit kan zowel bij misdrijven als bij overtredingen (alleen leerplichtzaken). In 2022 heeft de Raad ongeveer 8.600 strafonderzoeken en 1.400 onderzoeken schoolverzuim uitgevoerd. Het aantal strafonderzoeken is gedaald. Het aantal uitgevoerde onderzoeken schoolverzuim is echter na twee magere jaren weer gestegen. Het niveau ligt nog altijd lager dan voor corona en heeft mogelijk te maken met de wijze waarop scholen ook na corona omgaan met verzuim.

Als er lange tijd zit tussen het onderzoek en de zitting bij de rechter kan de Raad een actualisatie uitvoeren om na te gaan of de situatie van de verdachte is gewijzigd. Immers voor een goede beslissing is het wenselijk om over een zo actueel mogelijk advies te kunnen beschikken. In voorgaande jaren betrof één op de tien strafonderzoeken zo'n actualisatie van een eerder onderzoek. In 2022 ligt dit aanzienlijk lager, namelijk 6% betreft een actualisatie.

Advisering/onderzoek - tabellen

Alle delicten								
SHN	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aanmeldingen bij SHN	236.700	238.200	226.400	215.000	222.100	210.500	207.900	206.300
cliënt zelf	n.b.	8%	8%	7%	8%	9%	10%	13%
Politie	n.b.	65%	65%	68%	67%	67%	66%	65%
OM	n.b.	2%	2%	2%	3%	5%	5%	3%
ZSM	n.b.	25%	25%	22%	21%	19%	19%	18%
overig	n.b.	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%
<hr/>								
Afgeronde meldingen	242.500	238.500	241.200	184.000	205.100	241.000	203.200	238.800
geholpen	70%	77%	71%	64%	65%	65%	67%	67%
niet geholpen	30%	23%	29%	36%	35%	35%	33%	33%

Alle delicten								
3RO	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uitgebrachte adviezen 3RO	45.800	46.200	52.400	50.000	42.000	37.600	38.200	38.300

Alle delicten								
RvR	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ambtshalve afgegeven toevoegingen	45.200	43.100	40.900	38.800	38.700	36.600	37.800	41.600
Regulier afgegeven toevoegingen	80.600	79.300	79.400	76.500	76.200	69.100	70.100	75.500
<hr/>								
Afgegeven piketdiensten	107.800	105.600	106.200	91.500	104.900	94.800	82.800	89.800
Gehoorde verdachten (cijfer politie)	209.000	192.200	176.600	166.400	166.500	153.100	153.200	174.600
aandeel piketdiensten t.o.v. gehoorde verdachten	52%	55%	60%	55%	63%	62%	54%	51%

Alle delicten								
RvdK	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Strafonderszoeken incl. gedragsbeinvl. maatregel	14.600	13.700	11.700	10.200	10.300	9.900	9.300	8.600
Schoolverzuimonderzoeken	3.500	3.200	3.000	2.300	2.100	1.200	1.300	1.400

Doorlooptijden

Tijd: Doorlooptijden

Het is van belang dat een inhoudelijke afdoeningsbeslissing in een zaak binnen een redelijke termijn wordt genomen. De doorlooptijd vormt een belangrijk aspect van de kwaliteit van de strafrechtspleging en daarmee ook van het vertrouwen in de rechtsstaat. Om termijnen te kunnen halen is voldoende capaciteit nodig en moeten werkvoorraden zo laag mogelijk zijn.

De volgende zeven zaakstromen zijn geprioriteerd:

- Overtredingen (excl. WAHV-overtredingen)
- Ondernijning
- Executie
- Ernstige verkeersmisdrijven (artikel 6 WWV: verkeersongeval met zwaar lichamelijk letsel of dood tot gevolg)
- Ernstige zedenmisdrijven
- Jeugd
- Hoger beroep

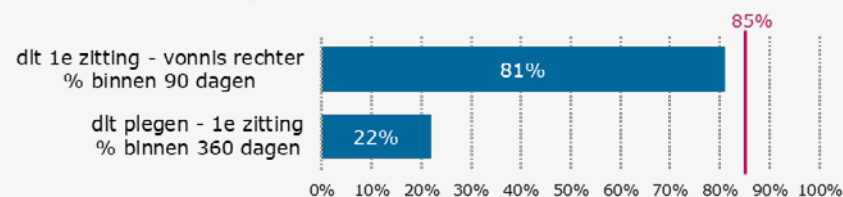
Voor **overtredingen** en **ondernijning** zijn meer kwalitatieve normen gesteld.

Zo is voor overtredingen afgesproken om de kwaliteit van de digibon te verbeteren. Als de aanlevering kwalitatief beter is, dan leidt dit tot minder afkeur en retourstromen.

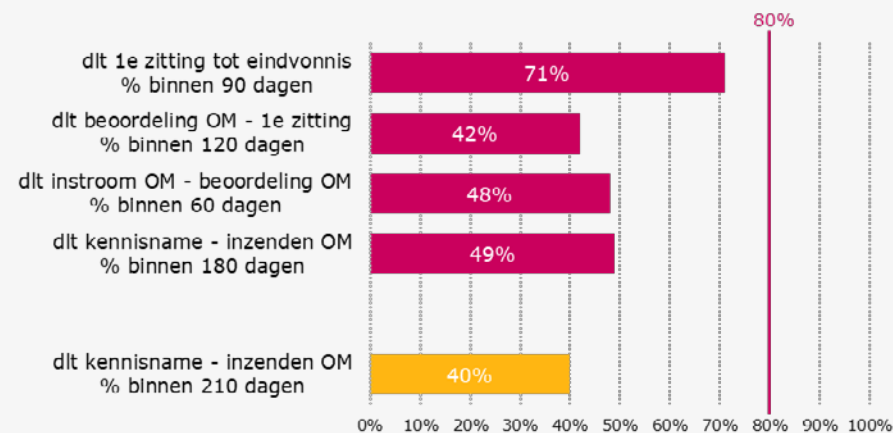
Bij ondernijning is het verplicht om een plan van aanpak op te stellen met het beoogde maatschappelijk effect en een beoogde doorlooptijd.

De doorlooptijden **executie** worden gemonitord in de USB-monitor waar op een ander moment over wordt gerapporteerd aan de Tweede Kamer.

Ernstige verkeersmisdrijven

Ernstige zedenmisdrijven

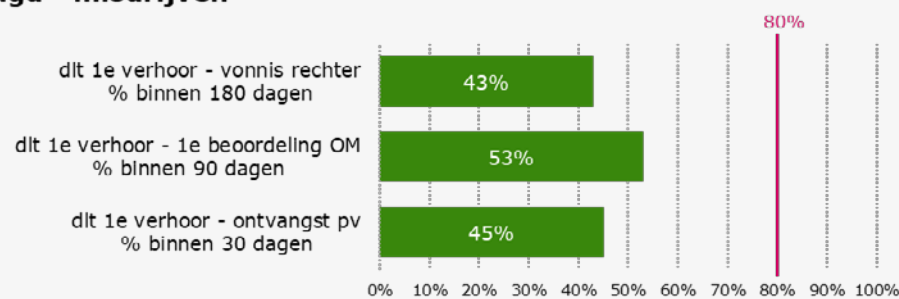
Zie voor een toelichting op de normen: <https://www.strafrechtketen.nl/onderwerpen/doorlooptijden/documenten/publicaties/2019/06/26/ketennormen-voor-doorlooptijden>

Voor zeden geldt dat gekeken wordt naar het herzien van de normen in combinatie met diverse acties om tot een verbetering van de doorlooptijden te komen.

Doorlooptijden

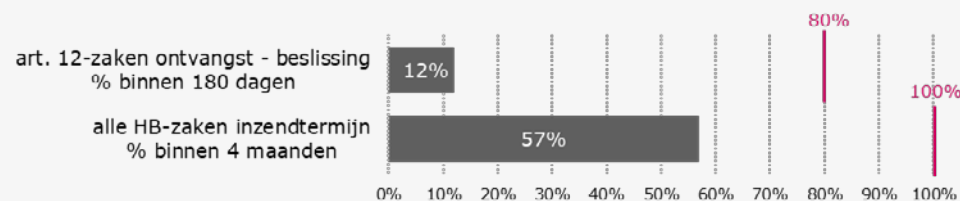
Jeugd - misdrijven

Ook voor jeugd geldt dat gekeken wordt naar het herzien van de normen in combinatie met diverse acties om tot een verbetering van de doorlooptijden te komen.

De inzendtermijn bij hoger beroep laat over de jaren heen geen verbetering zien.

Hoger beroep

Bij art. 12-zaken speelt de (beperkte) zittingscapaciteit een rol. Het wegwerken van voorraden, die in de afgelopen 2 à 3 jaar zijn ontstaan, zorgt daarbij dat oude zaken uitstromen, waardoor het percentage nog steeds erg laag is.

Doorlooptijden - tabellen

Ernstige verkeersmisdrijven	2018	2019	2020	2021	2022
dlt plegen - 1e zitting % binnen 360 dagen	17%	22%	10%	14%	22%
dlt 1e zitting - vonnis rechter % binnen 90 dagen	75%	76%	80%	80%	81%
Norm: % binnen gestelde dagen	75%	75%	75%	80%	85%

Ernstige zedenmisdrijven	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Kinderpornografie:</i>					
dlt kennisname - inzenden OM % binnen 210 dagen	32%	51%	42%	26%	40%
Norm: % binnen gestelde dagen	80%	80%	80%	80%	80%

<i>Zeden:</i>					
dlt kennisname - inzenden OM % binnen 180 dagen	58%	55%	44%	46%	49%
dlt instroom OM - beoordeling OM % binnen 60 dagen	47%	52%	42%	44%	48%
dlt beoordeling OM - 1e zitting % binnen 120 dagen	39%	41%	42%	38%	42%
dlt 1e zitting tot eindvonnis % binnen 90 dagen	70%	74%	67%	73%	71%
Norm: % binnen gestelde dagen	80%	80%	80%	80%	80%

Jeugd	2018	2019	2020	2021	2022
dlt 1e verhoor - ontvangst pv % binnen 30 dagen	61%	56%	48%	45%	45%
dlt 1e verhoor - 1e beoordeling OM % binnen 90 dagen	60%	59%	51%	49%	53%
dlt 1e verhoor - vonnis rechter % binnen 180 dagen	51%	54%	41%	42%	43%
Norm: % binnen gestelde dagen	80%	80%	80%	80%	80%

Hoger beroep	2018	2019	2020	2021	2022
alle HB-zaken inzendtermijn % binnen 4 maanden	71%	65%	64%	61%	57%
Norm: % binnen gestelde termijn	100%	100%	100%	100%	100%
art. 12-zaken ontvangst - beslissing % binnen 180 dagen	34%	30%	26%	11%	12%
Norm: % binnen gestelde dagen	90%	90%	90%	90%	90%